

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXVI M. 35 N.

BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1951 M. RUGPĖČIO (AUGUST) 31 D. KAINA 10 C.

Dabar

Peronas ir Peronienė
Šiandien ir senovėje
Dėl Bernarr Macfadden
Popieriai brangstant

JUOZAS TYSLIAVA

Nėra abejonės, kad Peronas bus perrinktas Argentinos prezidentu.

Siek tiek reikia abejoti dėl jo žmonos Evitos kandidatūros viceprezidento pareigoms.

O abejoti reikia todėl, kad ji pati dar nežino, kas daryti — kandidatuoti, ar nekandidatuoti.

Nebūtų nuostabu, jeigu respublikos viceprezidento pareigoms išrinktų moterį.

Jeigu moteris gali būti karalienė, ji gali būti prezidentė ir, žinoma, viceprezidentė.

Kiek nuostabiau yra šiuo atveju, būtent, kad Argentinos prezidentu ir viceprezidentu siūloma rinkti vyras su žmona.

Gal todėl Evita ir abejoja.

Kun. Vytautas Pikturka Darbininko skaitytojams praneša:

"1942 m. spalio 31 d. šv. Tėvas Pijus XII visą pasaulį paaukėjo Nekalčiausiai Marijos Sirdžiai."

Toliau jis praneša, kad "šiais metais gruozės 13 d. Kauno Aircivskunas Romoje visą Lietuvą ir lietuvių tautą paaukėjo Marijos Nekalčiausiai Sirdžiai."

Reikia manyti, kad pasaulis, kuriame yra daugiau, kaip du milijonai gyventojų ir, maždaug, 350 milijonų Romos katalikų, neprotestuos prieš tai. Tur būt neprotestuos ir lietuvių tauta, kurią šiandien smaugia Stalino budeliai.

Kas kita būdavo anais laikais, kai, pavyzdžiui, Pijus XII pirmakūnai mėgindavo paaukoti Lietuvą ir, žinoma, visą lietuvių tautą Marienburgo vienuoliams, kurie taip pat garbindavo Marijos širdį. (Mat, lenvausia paaukoti svetimą daiktą...)

Bet, laimei, mūsų protėviai taip pat nebuvo pirštais maitinami.

Kiekviena karta, kai tik Marijos riterių ordenas ištiesdavo nagus į Lietuvą, jungtinis prūsų, žemaičių ir aukštaičių kuolas, lyg perkūno trenksmas iš dangaus krisdavo visu smarkumu.

Tai, kryžiuočių ordeniui tabo ir nepasisekė pasimti tą požeitū paaukotą "pagonišką" Lietuvą.

Mūsų veikėiai, kurie, sulaukę 60 metų, jau pradeda kalbėti apie senatvę, turėtų susipažinti su Bernarr Macfadden ir jo kūno kultūros programa.

Bernarr Macfadden, kuriame dabar jau 83 metai amžiaus, rraeti sekma dieni išlipę į lėktuvą, pasikėlė viršum New Yorko ir po keleto minučių parašėtu nusileido į Hudson upę...

Išlaukęs į krantą, Macfadden spaudos atstovams pareiškė:

"Senatvė — blogas paprotys..."

Kitais žodžiais tariant, sveikas žmogus pasensta tik tada, kai jis pats pradeda manyti, kad jau pasenęs.

Laukiantis popieris nuolat brangsta. Praeitą savaitę popierio kaina vėl pakėlė 10 doleri tonai.

O ka bekalbėti apie kitas laikraščio išlaidas?

Jeigu taip bus ir toliau. Vienybės pradžioje neįsivienijimui teks pakelti dar vieno dolerio.

Bet ir tai dabartinės sąlygos neįmanoma sudurti galo

JEIGU RYTOJ KILTŲ KARAS, AMERIKA JI LAIMĖTŲ, PAREIŠKĖ GEN. SPAATZ

Ko atvyksta į Washingtoną prancūzų generolas de Lattre?

Amerikos aviacijos viršininkas gen. Spaatz neseniai pareiškė: "Aš esu pilnai įsitikinęs, kad jei rytoj kiltų karas, Amerika jį laimėtų".

Kas svarbiausia — Kremlius valdovai tam taip pat pritaria ir yra įsitikinę, jog jei šiandien Rusija pradėtų karą prieš vakarų valstybes, tai priverstų prie visos Rusijos žiūgimo. Ir kadangi rusai dideli realistai, tai visai normalu, jei dabar jie stengiasi paslėpti savo norus paglemžti pasaulį, kol jėga dar nėra jų pusėje.

Amerikos jėga industrijoje, aviacijoje ir atominėje srityje yra užtikrinta ir gen. Spaatz pranašauja, jog reikia laukti iš sovietų pusės "taikos ofenzivos".

Visas klausimas, kaip vakarai atsakys į Kremliaus sirenų taikos giesmes? Ar sulėtins ginklavimąsi ir tokiu būdu leis sovietams save pralenkti? Ar pasinaudės ramiu laikotarpiu, kad dar labiau sutvirtintų savo jėgas?

GEN. EISENHOWERIS PATENKINTAS PAZANGA

Reikia manyti, kad vakarai nesustos kello vidury, ypač dabar, kai nugalėta tiek kliūčių. Per paskutiniuosius kelis mėnesius Europos apginklavime buvo padaryta didelė pažanga. Gen. Eisenhoweriui pasisekė sporganizuoti Atlanto armijos štabą, kuris jau realizavo nuostabią didelių darbų. Ne taip jau lenva buvo susitarti, dėl angli kalbos vpravimo Europos armijoje. Prancūzai, kurie žvelgė, jor nealės gaminti lėktuvus dideliame kieky, da-

bar jau pradeda išleisti serijomis sprausninius lėktuvus labai geros kokybės. Karškas biudžetas visų Atlanto bloko valstybių padidintas, Amerika į Europą jau pasiuntė naujas divizijas ir tas buvo įrodymu europiečiams, kad Amerika būsimajame konflikte nepasiliks izoliacioniste.

KO ATVYKSTA GEN. DE LATTRE?

Kada Europos saugumas beveik užtikrintas, nauja karų ugnis grasiną išsiplėsti Azijoje.

Tuo metu, kai prancūzų gen. de Lattre ruošiasi atvykti į Washingtoną, Indokinijos komunistų vyriausybės delegacija nuvyko į Kiniją, sustiprinimui "draugystės" tarp komunistinės Kinijos ir Vietnamų respublikos.

Gen. de Lattre kelionė į Ameriką nėra vien paprastas pasisvečiavimas. Amerikos vyriausybė, nežūrint, kaip sunkiai vyksta derybos Kaesonge, tikisi, jog pasiseks sustabdyti kautynes Korėjoje, rimtai susirūpinusi kas bus su kinų kariuomene, kuri pasidarys laisva nuo operacijų.

Pentagone galvojama, kad Mao Tse Tungas nukreips ofenzivą į Azijos pietus: Indokiniją, Siamą ir Burmą. Tam ir kviečiamas gen. de Lattre, kuris patiekė informaciją apie esama padėtį Indokinijoje ir kokią bus reikalinga pagalba, jei Kinai su vietminčiais pradėtų ofenzivą.

AR TOKIA ATAKA GALIMA?

Amerikiečiai turi žinoti, jog Indokinijoje Vietnamų kariuo-

menė, kuri 1949 metais dar susidėjo iš 32 batalijonų, šiandien jau turi 125 batalijonus. Reikia, ji gavo stiprią paramą ginklais iš Kinijos.

Bet nežūrint šios milžiniškos paramos iš Kinijos, dar negresia rimtas pavojus, kol prancūzų armija prieš save turės tik Vietnamų kariuomenę. Gen. de Lattre tvirtina, kad po metų laiko jis visiškai išvalys Indokiniją, jei Kinija nesiiki. Gi to niekas negali garantuoti. Ne taip seniai dar Čiang Kai Seko krašto apsaugos ministras paskelbė, jog Indokinijos pasieny yra sutraukti 200,000 kinų komunistų armijos.

Jei Vietnamų misijai Pekine pavyktų įtikinti Mao Tse Tungą perkelti iš Mandžūrijos laisvą armiją į Maskvą pritarant tokią ofenzivą, tai dar nerėis kia, kad komunistai laimės Indokinijoje. Net moderniskame krašte, kur yra geri keliai, perkelti milžiniška armija kelis tūkstančius mylių užimtų daug laiko.

Kaip žinoma Kinijoje yra blogi keliai ir komunistai įsikūsimas užimtų dar daugiau laiko. Per tą laiką Amerika lengvai suspėtų atsistoti pagalba.

Balgiantis vasarai, rūpestingas vokiečių ieško kuro žiemai. Karo sugriautoje Vokietijos pramonėje anglių kasimas ir jų pristatymas tebėra sunki problema.

BET KOKIA NESANTARVĖ TRUKDO LIETUVOS LAISVĖS REIKALAMS

Demokratija — vienintelis kelias į vienybę

(Vienybės korespondentas Europoje)

Šiuo metu lietuviškoje spaudoje daug rašoma ir diskutuojama apie Lietuvos Rezistencinę Santarvę, jos veiklą ir siekimus. Kad skaitytojas būtų geriau painformuotas apie tą santarvę, Vienybė prašė savo korespondento Europoje pasikalbėti su lietuvių rezistencinės santarvės pirmininku dr. Stasiu Kuzminsku kad iš jo paties lūpų išgirdus, kokie tikrumoje yra lietuvių rezistencinės santarvės tikslai, kaip jie siejami ir kokias kliūtis ji sutinka pakeliui vienybės įgyvendinimui.

— Kodėl ir kada įsisteigė Lietuvos Rezistencinė Santarvė?

— Resistencinė mintis ir ko-

va gimė 1940 m. birželio mėn., vadinasi, pirmam okupantui pradėjus trypti Lietuvos žemę. Nuo to laiko mintis ir ko-

va liko ta pati. Keltėsi tik jos formos ir metodai pagal aplinkybes ir reikalavimus. LRS yra toji naujausia forma ir metodas senai rezistencinei minčiai išlaikyti ir koval tėti. LRS nėra partija ir neturi dogmų. LRS rūpi tik pati išlaisvinimo kova, kurią baigs Nepriklausomoje Lietuvoje, sutvarkytoje demokratiniiais pagrindais.

Senieji rezistencijos kovotojai, atsidūrę tremtyje nenutraukiamai galvino rezistencinę mintį ir tęsė kovą. Kiekvienas jų, ypač tremties pradžioje, tęsė kovą taip, kaip kam aplinkybės leido: jungėsi į partijas, gavino lietuvišką spaudą, dirbo kultūros darbu ir t.t. Jų tarpe buvo ir tokie, kurie nenutraukiamai žvelgė į kraštą. Šie pastarieji teisingai suprato, kad tremtis tęsduoda mums tik laisvės mūsų veikimui, bet konkrečius, didžiulius kovos klausimus ir problemas, kurios turi būti išsprętos, kuria ir stato mums kraštą, vadinasi, pats tautos kaimienas. Nesvarbu ar tauta yra kentianti ar džiūgaujanti — kiekvieno atveju ji turi savas problemas. Vakaru Europos teikiamos mums laisvės naudojimas dažnai gali, kad ir lietuvių tautos išlaisvinimo vardu, būti tuščias ir beprasmiškas. (Nukelta į 5 psl.)

SAN FRANCISCO KONFERENCIJA GALI SUKELTI NEMAZĄ AUDRĄ AZIJOJE

Šį rudinį svarbiausias diplomatinis reikalas — taikos sutartis su Japonija pasirašymas, kuris nustumia visas kitas politines aktualijas į ant-rašę vietą. Sovietų Sąjungos pareiktas noras irgi dalyvauti San Francisco konferencijoje ši reikalą dar labiau iškelia ir todėl, ryšium su tuo, laukiam didelių ginčų tarp rytų ir vakarų.

Koks tikrumoje yra šis taikos sutarties projektas, kuris rugsėjo 4 d. bus pateiktas pasirašyti 50 tautų?

"SUSITAIKIMO" SUTARTIS

Kaip rašo profesorius Hiroshi Kitamura, oficialus japonų opinijos atstovas, tai būsianti tikra "susitaikymo" sutartis. Jei ruošiant taikos sutartį su Italija, buvo žiūrėta į ją su nepasitikėjimu, kaip į buvusį priešą, tai naujoje taikos sutartyje nerandama nei vieno punkto, kuris jai primėtų karo atsakomybę. Sutarties išganėje rašoma, kad santykių tarp sąjungininkų ir Japonijos bus pagrįsti pilnu draugiškumu, kaip tarp lygių suvereninių tautų, kad joks kontrolės organizmas nebus įsteigtas Japonijoje, kaip tai buvo padaryta su Italija. Kai dėl karo nuostolių padengimo, taikos sutartis palieka laisvą kelią susitarti suinteresuotoms valstybėms. Turimomis žiniomis, Washingtonas visai nemanas ateiptyje kelti klausimo, nes tas apsunkintų Japonijos atsitatymą ir žlugdytų jos ūki. Pazaliau, vienas svarbiausių sutarties punktų sutartyje — Japonijos saugumas. Jis nenumato jokių suvaržymų dėl jos apsiginklavimo ir kariuomenės išlaikymo. Washingtonui pavyko nuraminti Filipinus. Australiją ir Naująją Zelandiją įtraukiant Japoniją į karišką sąjungą, kuri bus pasirašyta tarp Amerikos ir Japonijos, pagal kuria bus leis ta amerikiečių kariuomenei pasilikti Japonijoje atsauoimui šio krašto nuo agresijos.

KO RUSAI REIKALAU KONFERENCIJOJE?

Sovietai savo pareikškimu dalyvauti konferencijoje nori sukūrinti geltonuosius taikos baltuosius ir sukelti azijų nepasitenkinimą, paremdami Kinijos ir Japonijos teritorialinius reikalavimus. Kaip išreiškia kai kurie įvykių komentatoriai, rusai turi didelę įtaką Azijoje ir be Sov. Sąjungos, Indijos ir Kinijos, prisidėjimo taikos sutartis neturės pilnos prasmės.

Sovietai pirmiausia reikalau, kad sutarties pasirašymas būtų atidėtas ir sutartis būtų paruošta, kaip buvo susitarta Jaitoj ir Potsdame: pirmą susaukti specialią taikos konferenciją, kurioje suinteresuotos tautos galėtų pateikti savo projektus. Tik tada gali būti būsia kalbėti apie pačios sutarties pasirašymą.

"GELTONASIS" PAVOJUS

Indijos spauda rašo, kad Washingtonas pareikšdamas, jog San Francisco nebus diskutuojama, o pasirašoma tai-

ko sutartis, vertia Azijos tautas susilaikyti nuo dalyvavimo šioj konferencijoje. Pandit Nehru pranešė, kad Indija nedalyvaus San Francisco konferencijoje, kol nebus iš Japonijos atitaukta okupacinė kariuomenė, raudonajai Kinijai grąžinta Formosa ir pakviestas Mao Tse Tungo atstovas. Amerikos patiekta sutarties projektas esąs prieš principus "Azija" azijatams". Burma irgi atsiskak dalyvauti konferencijoje, gi Pakistanas, Indijos kaimynas, sutiko atsistoti savo atstova.

IŠ VISO PASAULIO

— Šiaurės Karolinėje 4,000 parašiutininkų atliko manevrus ir netrukus išvyksta į Europą.

— Chicagoje nežinomi piktadariai pagrobė keleivinį autobusą.

— Vario kasyklose sustreikavo beveik visi darbininkai nuo kasyklų lig vario gaminių dirbtuvių. Darbininkai veikaliauja pakelti atlyginimą. Kadangi varis laikomas strateginiu metalu, tai vyriausybė tuojau jį reikalą įsikio.

— Gen. Marshallas kalbėdamas Toronto, Kanadoje, pareiškė, kad Korėjos įvykiai visus įtikino, jog sovietų duotam žodžiui negalima esą pasitikėti, nors jie ir varo taikos propagandą.

— Dais karo akademijos studentų į West Point pašalinti iš akademijos už apgaulingas kombinacijas egzaminų metu, dabar įstojo į katalikų Notre Dame universitetą.

— Indija paskelbė, kad baigtos taikos konferencija su Japonija, kuri vyks San Francisco. Ji esanti linkusi pasirašyti taikos sutartį su Japonija atskirai.

— Pragoje čekai — komunistai nutelsė mirties bausmę penkis vokiečius, buvusius okupacinės administracijos partus, už karo nusizengimus.

— Indijoje badas privertė vyriausybę šaukti pasaulio pagalbos. Skubiai vežami grūdai iš Amerikos ir Europos.

— Sovietai atsistuntė kinų komunistams 120 tankų.

— Čekų komunistai išsiuntė iš Pragos anglę Mildred Thompson, kuri mokydavo vakarų diplomatų vaikus.

— Meksiką užpuolė naujas viesulas, kuris vėl padarė didžiulius nuostolius.

— Šių metų padėkos diena esą išauginta net 53,000,000 kalakutų.

— Italijos užsienų reikalų ministerija davė suprasti per sau artimą spaudą, kad Jugoslavijai nesutikus geruoju baigti Trieste ginčą, tarp tų kraštų prasidėsianti įtempta padėtis ir tai netinkamu tarptautinės politikos požiūriu metu.

Naujas amerikiečių priešlėktuvinis pabūklas, kuris dabar naudojamas Korėjoje, ypač nakties metu.

GASPERI REIKALAUŠ PAKEISTI ITALIJOS TAIKOS SUTARTI

Italija nepakviesta dalyvauti San Francisco konferencijoje, nesiepia savo nepasitenkinimo. Ji, kaip Atlanto pakūti priklausanti valstybė jaučiasi turėjusi pilną teisę dalyvauti su galu.

Vienybės draugai siūlo organizuoti specialų popierio fondą, kad tuo būdu būtų galima bent kiek palengvinti sunkią laikraščio leidimo našą.

Tai projektas, apie kurį dabar, artinantis rudens sezonui, iš tikrųjų, reikėtų rimtai pagalvoti.

Ką manote, mieli skaitytojai?

Amerikos Lietuvių Savaitė

ARTIMO MEILĖ IR PAGIEŽA

LAWRENCE, MASS.— Rugs. 3 d. Darbininkas idėjo kun. V. Paulausko, o rugs. 7 d. Draugas — A. L. strapsnis, kuriais kaltinami tremtiniai, ruošę liepos 8 d. labdaros gegužinę.

Perskaicius tuos strapsnius, reaguoti nereikėtų, nes raše neliecia mūsų škelto esminio klausimo. Gi kun. P. Juras bažnyčioje pasakė: "Jie prisidengė gražiais tikslais, nori klaidinti katalikišką visuomenę, todėl toks piknikas neverta palaikyti." Dėl šių minčių tyli rašėjai, tyli ir klebonas. Matomai nesurado teisingo atsako, nes visa gegužinė buvo praves-ta aiškinant komunizmo balsumus.

Klebono kun. P. Juro gynėjai, neprislaidydami jokios laikraštines etikos, su inžinieru viską aprašo neteisingai. Kun. V. Paulauskas liepa pagiežą Dirvai, Vienybėi, Lietuvos valdžiai, A. Burneikai paskiausiai ir rengėjams. Jei V. P. būtų rašęs, galvodamas, gal, žinoma, tokio kratinio jis nebūtų parašęs. Bet jis svajojo... V. P. nežino, kad Dirva ir Vienybė už idėją laikė neatsako. Taip gi neatsako Darbininkas ir Draugas už V. P. ir A. L. nevykusius rašinius. Mes suprantame spaudos uždavinius, ne-pykstame nei ant Darbininko, nei ant Draugo už idėjiną V. P. ir A. L. rašinių. Priešingai, mes esame dėkingi Draugui ir Darbininko redakcijoms už ko-respondencijų paskelbimą, iš-garsinant ruoštąją gegužinę.

Kai V. P. vėl "svajoja" apie tautininkų organo laikus, apie šaro cenzūrą, tai po to pri-rašo niekam neįtikėtinų dalykų, nes jis buvęs nubausytas 25 lt. už pasakymą: "Kad ir valdžia turi pripažinti Dievą." Minėtoji valdžia ne tik pripažino Die-vą, bet dar ir bažnyčias, šelp-vienuolius, mokytojus, mokytojas algas. 12 komplektų pradžios mokyklos tikybos mokytojas gaudavo mėnesiui virš 500 lt. atlyginimo, o tos pačios mo-kyklos bendrų dalykų mokyto-jas vos 300 lt. Ar V. P. užmir-šai, kad ir prie tautininkų val-džios mokyklose buvo priver-tigias tikybos mokymasis?

V. R. teigia: "Komunistai ruošė pikniką savo vardu, o A. Burneika, Lawrence lietuvii tremtinių vardu". Klebonui P. Juriui komunistai, kurie ruošę pikniką savo vardu, patiko, ir jis katalikus nedraudė ten eiti. Puikiai paaiškinta! Bet mes turime paaiškinti, kad A. Burneika ir kiti Lawrence tremtinių aktyviai prisidėjo gegužinės rengime, bet A. B. niekur nekaltėjo kitu vardu, o apgarsinimose niekur nepa-minėta visų tremt. vardu, todėl V. P. ir be reikalo išskiria ma A. Burneiką užpuola. Vietą gegužinei parinkome visi rengėjai. Lietuvių tautinis parkas yra graži vieta ir cent-

re tarp kitų kolonijų, turi di-delę gražią salę, prie gerų ke-lių, o visos kitos, ir Sv. Fran-ciškaus vasarvietė, neatatiko mūsų programos reikalavi-mams. Tautinio parko k-tas iš mūsų gavo 20 dol., o iš visų ki-tų ima po 40 dol. Komitetas atsišveigė į reikalą ir lietuviš-ko jautrios širdies vedini pa-sitenkino 20 dol. Tame parke prieš tai lenkų Sv. Mykolo R. kat. organizacijos ruošė pikni-ką ir jos nenusikalto, tai ko-dėl esame mes kaltinami?

Toliau V. P. sako: "Jei ren-gėjai būtų nors tą dieną buvę bažnyčioje, jie gal nebūtų dri-sę su tokia "tyra" sąžine kal-tinti gerb. prel. P. Jurą." Nors bažnyčia lankančių sekimas visada buvo geras, bet ši kar-ta nors ir matė, nors žinojo, kas iš mūsų bažnyčioje buvo tačiau jiems naudinguai pasaky-ti, kad bažnyčioje nebuvo. Klebono žodžiai pasakyti baž-nyčioje girdėti mūsų pačių. Ir mes žinome, kad klebonas Ju-ras bažnyčioje kalbėjo ne savo vardu, o tik kelių paprašytas. Tačiau visa atsakomybė už pa-sakytus žodžius krenta ne pra-šytojui, o sakytojui. Argi būtų rimta, kad vaikų paprašytas tėvas padaro kaimynams kiau-lystę ir tampa neatsakomingu, nes valdžiai pripažįsta, kad pripašė...

Kun. V. P. patinka ir plėš-rūs paukščiai. Girdi, višta per tvorą skrisdama didžiausį triukšmą sukalia, o erelis ir padangėmis tyliai sklaido, yra pasakęs Sv. A. Rodrigeras. Mums atrodo, kad V. P. netu-rėtų patikti plėšrūs paukščiai, nes kitar A. Rodrigeras rašo: "Erelys tyliai sklaidydamas tykojo nužudyti lakštute, kuri daiva dainavo, o tuo pačiu jis nepagalvojo, kad medžiotojo kulka pirmiau atims gyvybę stipriam ereliui, negi jis už-muš silpną lakštutę."

Kun. V. P. ir A. L. rašote apie kleb. Juro nuopelnus lie-tuvių. Mes to niekur nepa-neigiame, bet atviru laišku praverėme tik siaurą plyšį į P. J. "veiklos dirvonus." Mes pa-liešėme tiesos dalį kuri buvo surišta su Lietuvos laisvinimo ir šelpimo darbu. Mes dar atsi-mename, kaip 1949 m. ALT skryžius ruošė prakalbas, o ar neišėjo kleb. Juras ir prieš tą lietuvių veiklą?

Kas Lawrence iš lietuvių nežino, kad kleb. Juras drau-

džia lankytis lietuvių svetai-nėje, kas nežino, kad kleb. Ju-ras pataria lietuviams samdy-tis salę pas rusus, bet joku bū-du ne lietuvių svetainėje? Juk ir Tamsta, A. L. sėdėdamas sve-tainėje — klube, peikei klebo-no J. elgėsi, kad skaido lietu-viškumą. Čia labai pravartu tokio "mašto" veikėjams pri-minti pranciškonų leidžiamuo-se Aiduose samprotavimai apie lietuvišybę išlaikymą. Ten to-kiems kat. veikėjams nedvi-prasmiška rašoma — "Kiek visi norėtumėm lietuviybę iš-laikyti, tiek getgi nejuociomis ir patys pasidarome kalti dėl lietuvišybės mumyse išblėsimo."

A. L. visiškai užmiršta save ir rašo: "Laiskė sufalsifikuoti quomenys ir daromos per toli einančios išvados, tuo norima sukompromituoti prel. Jurą vi-suomenės akyme." Jokių lais-kė sufalsifikuotų nėra, o yra tik pakartoti prel. Juro žodžiai ir klausiamas, ko jis norėjo? Mū-sų nuomone, P. J. neteisingai bažnyčioje kalbėdamas susi-kompromitavo pats. Prisime-name A. L., kad jis vieną daro, o antra rašo. Mes patys A. L. daug kartų matėme lietuvių taut. parke, mes pernai A. L. sutikome ten pat ir per "ne-zaležnykų" parapijos pikniką. Jis A. L. žino, kad jo žmone-lė lankosi komunistu svetainė-jė, tačiau matomai jis vis pri-miršęs, Ar pamiršai A. L., kad kai kleb. Juras buvo pakeltas į prelatūbą, tai Tamsta, o ne kas kitas, daugeliui papasako-jai, kiek už prelato laipsnį su-mokėta?

Mes, Lawrence, Lowell, He-verhill, Nashua lietuvių trem-tiniai, ruošę gegužinę ir iš-stuntę 402.62 dol. Diepholzo gimnazijai sušelpiti monome, kad savo uždavini atlikome, kad skaitytoms reikalą pa-aikšnime. Toliau mes nenorė-tumėm su blogos valios žmo-nėmis diskutuoti.

Balgdami, norime tik ska-itytojų dėmesį atkreipti, kad ir mes, rengėjai esame katalikai, o tačiau ne visi buvome pa-kviesti į vad. lietuvių kat. ko-miteto rinkimus, taip pat su mumis nesitarė, kad reik kle-bona prašyti, kad jis bažnyčio-jie klaidintu lietuvius. Apie to-kiu K-to esimą mes nieko neži-nome, niekur suauodė neskal-tėme. Kodėl toks K-tas nesu-ruošė birželio 14 d. balsiųjų i-vyktu minėjimo?

Mes, suruošę labdarybės ge-

DIDELĖ TAUTINIO MENO PARODA

BROCKTON, MASS. — Nuo rugsėjo 8 d. iki rugsėjo 15 d. čia bus atidaryta didelė lietu-vių tautinio meno paroda. Ji ruošiamą Lietuvių bakuzėje, kuri prieš dešimt su virštam metų pastatyta specialiai pa-rėdų reikalams Brockton Fair plote, kur kasmet vyksta Nau-josios Anglijos pramonės ir žemės ūkio gaminių apžvalginė paroda. Tuo būdu lietuvių ruošiamoji paroda yra lyg dalis bendrosios parodos. Kas lanko bendrąją parodą, tas aplanko ir lietuvių skyrių, kuris atsire-mia į patį įėjimą į parodą. Dėl šių aplinkybių lietuvių meno parodą aplanko toks žmonių skaičius, kokio jokia meno pa-roda Amerikoje nesulaukia. Pavyzdžiui, pernai lietuvių skaičius bendroje parodoje prašoko 240,000, o beveik visi jie užmetė akį į mūsų sky-riun, kuriame buvo pavaizduo-tas bolševiku vykdomas Lietu-voje genocidas.

Siais metais ruošiamoji lie-tuvių paroda bus skirtinga nuo ankstesniųjų, nes joje daly-vaus dail. A. Tamošaitienė iš Kanados su savo tautinio me-no kūriniams. Ji žinoma, kaip stipriausia lietuvių liaudies meno žinovė ir atstovė. Nepri-klausomos Lietuvos laikais ji sėkmingai atstovavo Lietuvą į-vairiose tarptautinėse parodo-se Paryžiuje, Berlyne ir kitur. Tremties metais jos parodos garsino Lietuvos vardą ir liaudies meną Austrijoje ir Vokie-tijoje. Prieš trejus metus isi-kūrusi Kanadoje, ji jau sispė-jio suruošti virš dešimt didelių ir eilę smulkesnių parodų Ka-nadoje. 1949 m. ji dalyvavo tarptautinėje parodoje New York. Šių metų balandžio mėn. Kanados ranku darbu draugijos parodoje ji gavo pir-mąją premiją už išstatytą sa-vo kūrini "Pirmosios Kalėdos Kanadoje".

Parodoje bus pavaizduotos į-vairios mūsų tautinio meno šakos, kaip medžio drožiniai, gintaro išdirbiniai, odos pagrą-žiniai tautiniais motyvais, audiniai, mezginiai, juostos ir t. t. Bet visoje parodoje svar-biausia vieta užims dail. A. Ta-mošaitienė su savo darbais, kurie yra taip pat labai įval-rūs. Ji pasirodys su savo kil-i-mais, tautinių drabužių įval-riais pavyzdžiais, pirštinėmis, kaklaryšiais, juostomis, megz-tukais, staltiesėmis, lovatiesė-mis ir kt. Ir visa tai bus su-rinta ne atsitiktinai, bet plan-ingal nustatyta ir išdėstyta, kad kiekvienas lankytojas ga-lėtų susidaryti kuo pilnesnį vaizdą apie mūsų tautinio me-no turtingumą, įvairumą ir aukštą lygį.

Parodos rengėjai gražiai pa-sistarnaus lietuviškam reikalui, suorganizuodami tokią aukšto lygio parodą. Ji kitataučiams parodys mūsų tautos sugebėj-i-mus meno srityje, pasiekus tautinėje kuryboje laimėjimus, kurie nėra atskirų asmenų iš-simoksinimo nuopelnas, o į-gimtų tautos gabumų, meni-no pajautimo ir stipraus ver-žiamo vaistūs. Saviesiems pa-roda primins gimtąją tėviškę su motulės audiniais, tėvo ar piemenėlio išdrožintą smūt-kėlį, sesers kraitį ir dabartinę nedalia, tykojančią visą tai sunaikinti. O čia gimę isiti-kids, kad lietuviai turi kuo pa-sididžiuoti. Tautinis menas — visiems akivaldžios įrodymas, kiek tauta yra verta, pajėgi ir kūrybinga.

Kaimyninės ir tolimesnės ap-pylinkių lietuvių kolonijos tu-rėtų prisidėti, kad ruošia-mą parodą pamatytų kuo di-desnis lietuvių skaičius. Ji bus įdomi kiekvienam, o ypatingai tiems lietuviams, kurie dar ne-turėjo progos arčiau pažinti mūsų tautinio meno iš geriau-siu jo pavyzdžių. Juk tokios parodos ruošiamos ne kaeste, na ir ne kiekvienoje vietoje!

Petrulis

STANLEY SHUKIS
Pristato į namus pirmos rūšies medžiagos drabužius: siutus, paltus ir t.t. Primami užsakymai. Atkvieta į namus pamieruot. 607 Washington Ave. Waterbury, Conn.

M. J. VERBYLA
Metalinių reikmenų krautuvė 861 Bank Street
Kretingės krautuvė
Green ir Leonard Sts. Waterbury, Conn.

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. rytė iki 8 val. vak.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

SILVER BELL BAKING CO.

(Taip dabar vadinasi Varpo kepykla)
36-40 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas Stagg 2-5938

ANTANAS BALČIŪNAS, savininkas

Kepa visokių rūšių duoną, ypač specialiai Europos rūginės duonos, kurios jie kepa keliolika rūšių

Vedybom ir parėm kėksų ekspertai

Taipgi kepa ir parduoda krautu-vėms ir pristato į namus ne tik visokią duoną, bet ir Tortus, Kėksus, Pyragus ir Pyragaličius.

SUFFOLK COUNTY FARMERS MKT.

Silver Bell Baking Co., šeštadieniais čia turi savo produk-tų skyrių, todėl Long Islando lietuviai pasinaudokite tais vertingais produktais. Vieta — Middle Island, L. I. arti Jericho kelio.

Tel. Yaphank 3218 ar 3202.

Varpo kepykla greitai laiku atidarys savo skyrių Hicksville, L. I. Penktadieniais ir antradieniais bus HICKSVILLE FARMERS MARKET. Norintieji užsisakyti Varpo kepyk-lonos duonas ar pyragų, pašaukite aukščiau paduotu tele-fonu arba parašykite:

SILVER BELL BAKING CO.
Box 44 Middle Island, L. I.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL: 3-4696

MIAMI, FLORIDA
SOUTHERN CROSS HOTEL
PAUL USONIS, savininkas
Jūs būsite patenkinti apsisoje šime savo tautiecio viešbutyje.
KAINOS PRIEINAMOS
642 N. W. 3rd STREET, MIAMI 36, FLORIDA
Ph. 82-9500

TAUPLYKITE ŠIOJE SPARČIAI AUGANČIOJE BENDROVEJE
Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association

KUR—kiekvieno taupomū indėliai yra federalinės valdžios agentūros apdrausti iki \$10,000.
KUR—vissada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.
KUR—pinigal kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmo-kama pagal pareikalavimą.
KUR—patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.

TURTAS VIRŠ \$6,700,000

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASS'N
JOHN PAKEL, President
6234 S. Western Ave Tel. Grovehill 6-7575

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY

Čia gaunami geriausi bal-dai, televizijos ir radijo aparatai, stuvamos maši-nos, šaldytuvai ir visi kiti namų apyrngai reikalingi dalykai.

DUODAMA ISMOKĖJIMUI 15 MĖNESIŲ

JOKIOS GARANTIJOS NEREIKIA

2310 West Roosevelt Road
CHICAGO 8, ILLINOIS
Atdara pirmadieniais, ketvirtadieniais iki 9:30 val. vak. Sekmad. nuo 11—4:30 popiet.

JŪSŲ SVEIKATA PATAISOMA BE VAISTŲ IR OPERACIJŲ

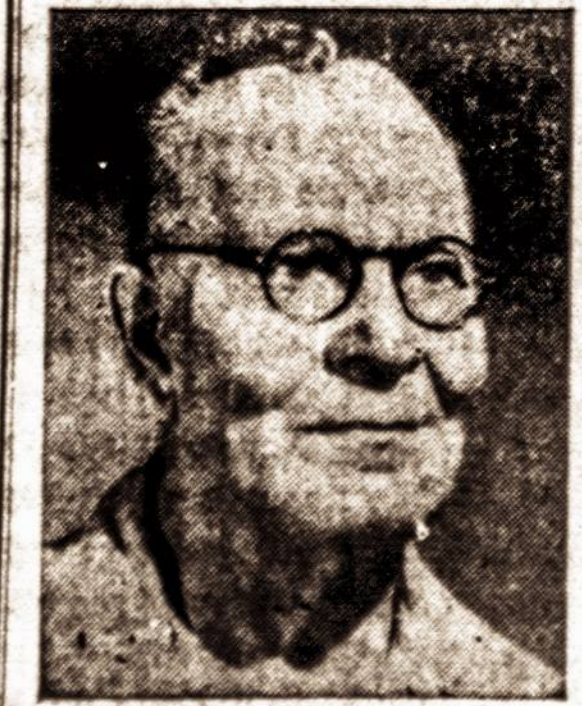
SEKMINGAI PAGYDYTŲ PACIENTŲ PADĖKOS LAISKAI

Ivairių rūšių negalavimai, skilvio, inkstų ir kepenų ligos, tulžies, puslės visoki negalavimai, žemas ir aukštas kraujo spaudimas, astma, kvėpavimo sutrikimai, ausų ligos, nervų negalavimai, neuralgija, reumatizmas, judėjimo sunkumai ir kitos ligos.

Buvau krepšėlis į daug gydytojų, bet niekas nėjstengė palengvinti mano skausmų ir pagydyti mano nugarkaulio inkstų ir paurusių nervų. Naktimis neužmigdavau o atsi-keldavau dar labiau pavargęs. Šiandien esu dėkingas Auk-ščiausiaim ir dr. Miller, nes atgavau sveikatą ir jaučiuosi lyg naujai užgimęs. Todėl visiems patariu kreiptis į dr. Miller, nes tikiu, kad jis ir jiems padės.

George Lizak, New Brunswick, N. J.

Brangus dr. Miller, pareiga ir dėkingumas verčia mane pa-rašyti Tamstai laišką, nes Tamsta man gražinai sveikatą ir norą gyventi. Daug metų kentėjau kryžaus skausmus, o ma-no nugarkaulis buvo perkreiptas, ir sunkiai tepaėdavau, pasiremdamas lazda. "Progreso Italo Americano" laikraštyje skaičiau Tamstos pacientų padėkos laiškus. Pradžioje buvau skeptiškas, be to, man trukdė liga ir varginanti kelionė. Bet pagaliau paš Tamstą atvykau, nes negalėjau pakelt skausmų. Dabar jaučiuosi, lyg naujas žmogus. Ne tik pranyko skaus-mai, bet galii ir tiesiai vaikščioti. Todėl visiems patariu, net vyresnio amžiaus žmonėms, kreiptis į dr. Miller.

Joseph Quartullo, New York 51, N. Y.

DAUG PADĖKOS LAISKŲ JŪS GALITE MATYT MANO BIURE
DR. J. MILLER, D. C. Ph. C. 790 BROAD STREET, NEWARK, N. J.
PRIEMIMO VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryto iki 7:30 vakare
Tel. Mitchell 2-0773

Važiuoti iš New York — Hudson Tube išCentart St. 14th St. ar 34th St. 20-30 min. iki Newarko. Nuo stoties tik 4 blokai.

BEE HIVE RESTAURANT
Wm. A. Aliukonis, Sav.
Alus, pirmos rūšies maistas
Kviečiami svečiai, atvykę iš kitų valstybių.
56 High St., Nashua, N. H.

BOSTON BAKING CO.
J. Tamošauskas
E. Andriusaitis
Lietuviška duona ir pyragaličiai
Pristatoma į namus ir krautuves
8 Ames St., Lowell, Mass.
Tel. 2-6797

DIAMOND CAFE
V. B. Santeckas ir V. Bukauskas, sav.
Alus, deginė, vynas
205 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
SO 8-9094

STEBĖJIMAI IR MINTYS

Ši kartą apie skunkę. Gal būt reikėtų skaitytojus net atsiprašyti, kad rašoma apie gyvulį, kuris tūri tokį nelemtą vardą ir sukėlia neįsivaizduojamus išpūdžius, kiekvienam, kurs su ta apšaukta skunkė turėjo kada nors reikalą.

Keliauninkai, kurie keliavo dideliais keliais Kanados kryptimi per miškingus plotus pasakoja idomių nuotykių su tomis skunkėmis. Pasirodo, kad skunkė taip pasitiki savo, atspiraus smirdančia galia, kad dažniausia visai nebėga iš kelio nors automobilis lekia šimtą mylių į valandą. Ir, žinoma, savim pasitikinti skunkė nukentė. Dažniausia automobilis ją sutraukia.

Zodžiū, pakelii, automobiliu važiuodamas ne tik, girdi, sutinki pasišiaususias ir įpykusias skunkes, kurios atšiauriai sutinka automobilį, bet ir randi jų nemažą sutraukytų po automobilio ratais.

Skunkė pastiki savo gabumais su visais sutinkamais priešais susidoroti, ji pripratus, kad jai iš kelio visi traukia, bijdomai jos nuodingų dujų ir pervertintus suodas jėgas žūsta.

Skunkė? Na tokių skunkių, jeigu mokėsimė matyti kas aplinkui dedasi atrasime nemažą. Nemažą tokių yra, kas pasitiki savo nuodingumu ir niekam nenori trauktis iš kelio. Bet nereikia užmiršti, kad ir skunkė dėl perdidelio savo jėgom pasitikiemos negarbingai baigia savo dienas.

Lietuvių laikraščiu skaitytojai šioje šalyje yra verti visokios pagarbos ir pasidžiaavimo. Yra tokių nerašytų taisyklių, kad jeigu šio krašto lietuviai skaito laikraščius, tai jis skaito jų ne vieną, bet kelis, o kas neskaityt — tai jau nieko neskaityt. Lietuviški laikraščiai skaitytojai jau žinoma, jau nebejauni, daugumas jų negeriausia ir akim mato ir šiaip yra gyvenimo nukankyti. Laikas jiems yra yptingai

brangus. Bet tie, kurie jau įprato laikraščius skaityti, nuo jų neatsisako lig mirties.

Zinia, didelė dauguma mūsų žmonių čia sunkiu darbu pelnosi sau duoną kasdieninę. Jų uždarbiai nedidelė, bet jie niekadods neatsisako laikraščio paremti iš savo mažų pajamų išskiria būtiną sumą. Bet yra ir tokių, kurie susikūrė nebiogus biznius, turi laiko ir pinigų pažliemoti Floridoje, pavaršoti Kanadoje ir Europoje. Šitie jau pinigingesni. Jie jau sako, kad dabartiniai laikai esą netikri ir pajamos nėsantios tokios didelės, kad jų pakaktų ir vienam kitam laikraščiu.

Iškalbingi tie skundai, greit jus įtikina, kad jiems laikraštis yra didoka našta ir laikraštis jaučiasi patenkintas, kad tų žmonių nereikia šelpti.

Petr. Tarvydas

— 47,621,000 vakarų Vokietijos gyventojų tikyboomis: 50,7% protestantai — luteronai, 45,2% katalikai, 4,1% kitų. Protestantų dauguma kraštuose: Schleswig — Holstein 87,6%, Bremen 84,2%, Hamburg 78,4%, Niedersachsen 76,2%, Berlyne 73% ir Hessen — 64,7 nuos. Katalikų dauguma: Bavarijoje 72,3%, Baden 69,2%, Rheinland-Pfalz 57,4% ir Nordrhein — Westfalen — 55%.

— Dziennik Polski praneša apie koncentracijos stovyklą Javorza (Chrzanow — Katowicų pusiaukelėje). Ten jau virs 5,000 kalinų — darbininkų. Anglijų kasyklose dirba 10-11 val. nustatytai normaliai atlikti. Didelis baismės. Rusijos NKVD darbo stovyklų tvarka.

— Ostatnie Wladomosci Nr. 66. Lenkijos Seimas sudarė Liaudies Lenkijos Konstitucijai paruošti Komisija. Varšuvos politbiuras būk jau turis konstitucijos projektą išverstą iš Stalino Konstitucijos.

KAS LAIMĖJO KORĖJOS KARĄ

SOVIETAI GAILISI SUKĖLĖ AUDRĄ

Kad Politbiuras yra susiskaldęs nuomonėmis dėl Korėjos karo, jokių abejonių negali būti. Jis pasirinko naują politiką. Jis nori pašalinti pasekmes tos krizės, kurią pati Rusija prieš metus laiko sukėlė. Jei per tuos metus Sovietų Rusija tiesioginiai ir nebuvo įsivėlusį į Korėjos karą, tai ji yra vienintelė kuri skaudžiai jį pralaimėjo.

Tik dabar pradeda aiškėti visi užkulisai tų pasitarimų, kurie vyko vasarą Kremliuje. Staigus tada išvykimas į Maskvą sovietų ambasadoriaus Paniuškino ir sovietų atstovo prie Jungtinių Tautų Maliko buvo sukėlęs neaiškumą, tai dabar sužinoma, kad abu šie žymūs sovietų diplomatai, kurie stovi sovietiškojo pasaulio avantgarde prieš teritorijoje, buvo pašaukti į Kremliū ne tik pasiūlykti, bet ir išrodyti kieno tēzė yra geresnė.

Paniuškinas ir Malikas yra kaip dvynai. Abu dar jauni ir priklauso tai sovietiška generacijai, kuri, anot Arturo Koestlerio, nebesurišta bambos gysla su praeitimi. Tai du kietagalviai, užsidarę, visad panirę ir, nežūrint, kad kiekvienas jų turi po keturias dešimt metų, jau nedaug beturi plaukų ant galvos. Abudu labai greitai prasimušė į diplomatinjos preki, kas prie dabartinės sovietiškos tvarkos reikiška, jog už savęs partijoje turi tvirtus pečius, kurie juos pastūmėjo į priekį.

Be to, nežūrint, kad vienas į kitą charakteriu panašūs, jie jū diplomatinę karjerą turėjo vienodą kelią ir net savo fizionomiją abu nesiskiria, tas dar neraiškia, kad tarp jų dviejų „ekscelencijų“ yra pilnas sutarimas visais klausimais. Kiekvienas jų kitaip aiškina Amerikos pozicija.

Sovietų ambasadorius Washingtono Paniuškinas yra įsitikinęs, kad kad tarp Trumano ir gen. MacArthuro nėra jokių nuomonių skirtumo. Abu jie ruošia Ameriką preventiviam karui prieš Sovietų Rusiją ir niekas nuo to Ameriką negalės atkalbinti.

Malikas, nors yra smarkus antiamerikietis, išvadas daro švelnesnes. Jis įsitikinęs, kad dar esanti galimybė sulėtinti Amerikos ginklavimąsi ir galima suskaldyti vakariečių draugystę, Atlantų Sąjunga, o tuo pačiu būdu pagerinti diplomatinį keliu Sovietų Rusijos pozicija.

Ivykių eiga rodo, kad Maliko tēzė Politbiure bus laimėjusi. Bet dėl jos buvo daug ginčytasi ir ji buvo prilmta paskutiniu momentu. Sovietų vyriausybė, kuri leido Malikui pasakyti garsią kalbą, iškeliančią pasiūlymą taikintis Korėjoje, ir jau nebe ta pati kuri prieš tai numarino Paryžiaus „keturių“ konferencija. Bet tai nereikiška, kad Kremliū įvyko ministerijų kabineto pasikeitimas. Rusijoje tokie dalykai nereikalingi. Užteko Stalino žodžio, kad ministras pradėtų visai kitaip galvoti ir pasidaryt „naujas žmonėmis“.

Be noro sulėtinti Amerikos ginklavimąsi, Politbiure dar buvo kilusi baimė, jog Korėjos karas neišspjstų.

Kaip jau rasėme, Kinija kelis kartus pakartotinai prašė Sovietų Rusiją išsikūti į Korėjos karą. Mao Tse Tungas, stodamas karan, mažai tesijaudino, jei jį pralaimės, bet Sovietų Rusija kitaip įsitikinusi ir kol ji nebus pasirošusi pasauliniam karui, nenori rizikuoti su Korėjos kautybėmis. Šis karas prilygo mažam lauzui, sausame miške kuris grašino padegti visą mišką.

Ir štai Rusija, nežūrint Kinijos norų, užpylė kibirą vandens ant to lauzo.

Korėjos karas sovietų politikoje šiandien nebesudaro svarbiausią pozicija. Per tuos metus laiko karas išprovokavo tokius dalykus, kurių sovietai niekad nesapnavo: Amerika pradėjo paskubomis ginkluotis ir padėjo greičiau apsiginkluoti Europos kontinentui, jog sovietų vadai dabar kasdieną

— Viena didesnių lenkų išievių kolonijų kuriasi Australijoje (60,000 asmenų). Lenkų organizacijų Vyk. Tarybai Sydney ir kitoms kult. ir sport. organizacijoms pavyko apimti savo veikla lenkų daugumą.

pakauši, klausdami savęs, kaip ir kodėl jie pradėjo visą tą avantiūrą, kuri iš pradžių buvo taip nereikšminga, bet išdavalos gavosi labai didelės. Jie paprasčiausiai prieš savo raunosios imperijos norėjo prijungti 20 milijonų žmonių, kurie jau nebuvo taip reikalingi. Bet tas sukėlė prieš juos visą pasaulį. Dabar Kremliaus valdovai stengiasi sustabdyti tą mechanizmą, kurį patys paleido.

Porspektyvos rusams nėra geros. Jie bando išsikovoti vietą San Francisco konferencijoje, kur bus pasirašyta taika su Japonija. Jie nori sukliudyti vakarų Vokietijos apginklavimą, neleisti susikurti Europos armijai ir sutrukdyti Amerikiečių bazių išstiegimą Europoje. Bet ir visa tai jie gavo atsakymą: per vėlu. Washingtono bjoma, kad daliniai jiems galės pasisekti, jei kongreso atstovai nenubalsuos kredito karo reikalams. Bet šiandien Amerika jau nebe ta, kuri buvo prieš metus. Tada Stalino raminama ji būtų lengvai užmigusi, bet šiandien ne. Ji yra įspėta ir žino, kaip turi laikytis prieš sovietus. Gal būtų Amerika lėčiau ginkluosis, bet visvien nestuos ginklavusi.

Iš trijų didžiųjų partnerių Korėjos kare, Amerika, Kinija ir Sovietų Rusija, niekas nelaimėjo šio karo. Bet vienas iš jų, kuris aiškiausiai yra pralaimėjęs, net nekartaudamas, tai — Sovietų Rusija.

Dr. J. Basanavičius sukakčiai artėjant

Netrukus sukaks 25 metai, kai mirė mūsų tautos patriarčas, Aušros ir Lietuvių Mokslo Draugijos kūrėjas dr. Jonas Basanavičius. Kie kvienas kultūringas lietuvis, kur jis begventy žino, kad dr. Jonas Basanavičius buvo lietuvių tautos žadintojas, švietėjas ir jos rengėjas į laisvę bei nepriklausomybę. Jis paaukojo savo gyvenimą, mokslą ir viską ką tik jis turėjo, tėvynei Lietuvai.

Mes žinome, kad dr. Jonas Basanavičius buvo: aukštos kultūros žmogus, humanistas ir didelis patriotas. Nuo savo jaunystės dienų pradėjo rūpintis lietuvių tautos gėivimu, jos vedimu į laisvę. Dėka jo ryžtingumui ir pašaukimui, lietuvių susilaukė spaudos laisvės ir politinės nepriklausomybės.

Kai Basanavičius gimė Ozkabalių kaime Vilkaviškio apskrityje, Bartinkų valsčiuje, visa Lietuva buvo, tarsi, mirties patale. Nebuvo spaudos, mokyklų, politinės laisvės. Lietuvos inteligentija, kalbėjo lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir net prancūziškai! Lietuvių kalba tebuvo girdima akta! kaime tarp artojų ir vėpėjų. gyvenusių po šiaudiniu stogu. Net daugeliui kaimiečių buvo patekę slavų kultūros įtakai. Ir tai lenkmečio bei rusifikacijos laikotarpis. Tai buvo juodieji laikai lietuvių tautai.

Labai vaizdingai apibūdina ta lenkmečio ir rusifikacijos laikotarpį vėpkupas Valančius, dr. Jonas Basanavičius, dr. V. Kudirka, dr. Jonas Šliupas ir kiti lietuvių, mačiusieji Lietuvos, slavų ir germanų valdo-

mos merdėjimą. Tame laikotarpyje Lietuva susilaukė vadov, Aušros kūrėjo, stekiančio išgelbėti nuo pražūties. Vėlonis dr. Aiseika vėliau sakė:

„Mūsų atgimusios tautos istorijoje yra dvi labai svarbios istorinės datos, su kuriomis glaudžiai yra susijusios dr. J. Basanavičiaus pusamžio pas-tangos prikelit Lietuvą ir išlaisvinti senąją lietuvių tautą, tai — 1883 ir 1918 metai, 1883 m. dr. Jonas Basanavičius paleido į pasaulio lietuvius pirmąjį savo Manifestą, kuris papurtė visą Lietuvą, o 1918 m. dr. Jonas Basanavičius, apvalnuodamas savo pusamžio veiklą pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą“.

Rapolas Mackevičius faktų sviesoje paduoda mums daug žinių iš dr. Jono Basanavičiaus veiklos. Jis sako:

„Dr. Jonas Basanavičius buvo dvasios milžinas! Tokio sil-naus Lietuva neturėjo prieš-ties ir negreitai kito tokio sil-silauks, kokiu buvo J. Basanavičius. Jo nuopelnai Lietuvai žodžiais neįkainojami“.

Reikia pasakyti, kad dr. Jona Basanavičius tikrai buvo dvasias milžinas. Jis, anot dr. D. Aiseikos, plėšė lietuviškus dirvonus, apžėsius slavisko-mis ir germaniskomis usnėmis ir kitokiomis piktožolėmis, kultūrinio Lietuva, stiprino lietuvių tautinę samonę, siekdamas atlietuivinti Lietuvos intelligen-tiją ir liaudį, siekdamas lietuvių spaudai laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai.

Drįstu sakyti, kad dr. Jonas Basanavičius atitaisė mūsų prabečių politines klaidas, padarytas Liubline ir kitur. Basanavičius ir jo bendradarbiai 1918 m. nutraukė ryšius su lenkais ir rusais, atsikyrė lietuvių nuo lenkų ir rusų, pas-kelbdamas Lietuvos nepri-klausomybę ir atkurdamis lietuvišką valstybę, dar Kaizerio armijoms tebebūnant Lietuvoje.

Atėjančio vasario 16 d. su-kaks lygiai 25 metai, kai mirė dr. Jonas Basanavičius Vilniuje. Ši sukaktis svarbi visam pasaulio lietuviams, tuo labiau Amerikos lietuviams, daug prisidėjusiems prie dr. J. Basanavičiaus veiklos ir kultūros darbų rėmimo. Mes, Amerikos Amerikos lietuviams, daug prisidėjusiems prie dr. J. Basanavičiaus veiklos ir kultūros darbų rėmimo, mes, Amerikos lietuviams, nemažai esame parė-mę dr. Basanavičiaus veiklą kovoje už spaudos laisvę ir Lie-tuvos nepriklausomybę, rė-mėm jo kūriamąją Lietuvių Mokslo Draugiją Vilniuje. Ne vienas mūsų turėjome pėgos susipažinti su dr. J. Basanavi-čium, kai jis čia lankėsi prieš pirmąjį pasaulinį karą. Basanavičius labai vertino Ameri-kas lietuvių tautinį samonin-gumą ir jų paramą Liet. Moks-lo Draugijai.

Dr. Jonas Basanavičius mirė 1927 m. vasario 16 d. Vilniuje, palaidotas Rasų kapuose, kur šisisi ir kiti garštieji Vilniaus lietuvių. Šia proga aš kviečiu Amerikos lietuvius, organizacijų ir spaudos organų vadus, kolonijų veikėjus organizuoti komitetus, rengtis iškilmingai paminėti dr. J. Basanavičiaus 25 m. mirties sukaktį. Minėdami Basanavičiaus mirties sukaktį, patys pasisemsime naujos energijos ir kartu paskatinsime veikti savo jaunūme-nę.

Walter M. Chase
Cekanauskas

KAIP SOVIETAI PRIVERCIA PRISPAPINTI

Italų žurnalistas Paolo Zappa iškėlė apie tai kaip Sovietų Rusijoje iš kaltinamųjų asmenų ištraukiami prisipažinimai.

Anot jo, tai atliekama su svaiginančių miltelių „mescaline“ pagalba.

Pirmą kartą apie šiuos milteilius jis išgirdęs 1932 m. iš sovietų armijos karniniko Agabekovo, kuris Rumunijoje stajpstė nuo GPU agentų. Agabekov jam tada pasakė, kad sovietų policija, tardydama vartojanti svaiginančius milteilius, pagamintus iš vienos rūšies aguonų, kurios auga centrinėje Azijoje.

1937 metais lankydamasis Latvijoje, Zappa susipažino su Vladimiru Limeskiu, kuris ilgus metus tarnavo garsiajame Liubenos kalėjime, ir šis patvirtino, jog „mescaline“ tikrai duodama kai kuriems kalėjimo „pensionieriams“, kad išgavus prisipažinimus.

Be visas smulkmenas apie šią „mescaline“ Zappa sužino-

jo iš vieno rusų karo metu. Jis jam papasakojo, kaip buvo atvesti šie svaiginamieji milteiliai. Inžinierius Semionovas, vieno Leningrado fabriko direktorius, kurio tarnautojų kaip tik buvo šis sutiktas ka-ryus, laike vienos kelionės už Uralo kalnų, vieną Uzbekes-tano giminėje pamatė, kaip jie svaiginimuisi vartoja tam tikrus milteilius, kuriuos para-gavę daro viešą išpažintį.

Semionovas parsivežęs 10 svarų tų miltelių ir pradėjo su NKVD pagalba tirti, kokia i-taką daro jie žmogui. Pasirodo, jų paragavęs žmogus nebe-gali kontroliuoti tai, ką sako ir pasidaro automatu, daro tai, kas jam isakoma.

NKVD iš karto tuos milteilius panaudojo Ramcino byloje, o vėliau — Tuchacevskio ir Kamenovo bylose.

Pats „išradėjas“ Semionovas vėliau irgi buvo „nušalin-tas“. Bet jo atvežtieji milteiliai buvo pagerinti ir dabar sovietų laboratorijose gaminami dideliame kieklyje vidaus ir sate-litų rinkai nespavoti ir be skonio, jog būna sunku pažinti, kada jie įdedami į valgi.

Amerikos spauda paduo-da Reutersio agentūros žinias, kad komunistinės Lenkijos Vyriausybės galva B. Bieruta, lankydamasis rytų Vokietijoje, pasiūlė ryt. Vokietijos komunistinio režimo serui W. Pleck perkelti atgal į Lenkiją 150,000 vokiečių. Varšuvos at-tinkamos įstaigos sudarė pa-geldautinų atkėlimui sąrašus.

THE HALF SHELL
P. Janus ir G. Shlakis, Sav.
Ivairiausi gėrimai ir valgiai.
ROUTE 27-A, ISLIP, E. I., N. Y.
Bay Shore 2996.

PHILADELPHIA, PA.
MALONI LIETUVIŠKA UZEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvaniaios Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAM'S CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-8785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
TEL. PO 5-9586

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street PHILADELPHIA, PA. Tel.: DEW 513

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street - Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: dideli grafi kopijiniai, ordri talf su baro, pakelėjimams suteikiama aktyvė — vietas mokymams. Nelaimės valanda kreipkitės į mūsų įstaigą, diena ar naktį — mes visados pasiengs suteikti geriausį pataravinį.

Liberty Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
Philadelphia 7, Pa.
235 N. BROAD STREET
(Temporary Address)
New Building Under Construction at 202-204 North Broad Street
Total Assets . . . \$9,396,856
General Reserves and Surplus \$502,012
CHARLES S. CHELEDEN, President
Current Dividend 2 1/2% Per Annum
Payable June 30 and December 31
Paid Without Interruption Since 1901
SAVINGS ACCOUNTS NOW INSURED UP TO \$10,000

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE CAFE
1700 Frankford Ave., PHILADELPHIA, PA.

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967.
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

VINCO VIDGINO
MAISTO KRAUTUVŲ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

WILLIAM VALAITIS
Viskietijos automobilių taisykla
730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

A. MIEŽIS
ALUS, DEOTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Regent 9-4156

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7th STREET, PHILADELPHIA, PA.

HOLLYWOOD INN & HALL
ELZBIETA RUDAUSKIENE, Savininkė
Baras ir salės pramogoms
2419 W. 43rd STREET CHICAGO, ILL.
Tel. Virginia 7-9880

STANDARD FEDERAL SAVINGS
and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividendas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki 10,000*
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

NUOSTABI VIETA ATOSTOGOMS
E. Račiūnienės - Rachun LIETUVIŠKA FARMA
Yra pačioj gražiausioj Catskill kalnų papėdėj. Patogiausias sąlygos maudytis, žuvažinti, pailsėti. Gardūs lietuviški valgiai. Prieinamos kainos. Dėl smulkesnių informacijų ir užsakymų rašykite adresu:
MRS. ELIZABETH RACHUN
Platte Clove Road, Tannersville, New York.
Phone: Tannersville 155 J-2

TĖVŲ DĖMESIUI
LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLA
Atidarau Amerikos lietuvių vaikams Lietuvių Kalbos Mokyklą. Mokyklis Namie. Vaikai bus mokomi lietuviškai skaityti, gramatiškai rašyti, duotas pagrindines žinias iš Lietuvos istorijos, geografijos ir lietuviškos kultūros. Bus duotas ir abėcėlės kursas, dar nemokantiesiems skaityti. Mokiniai gaus paštų mokytojų specialistų paruoštas pamokas ir nurodymus, kaip mokyti. Tėvams bus atsūstos instrukcijos kaip prižiūrėti, kad vaikas imamą kursą pasivaintų.
Visas atitinkamo skyriaus kursas kaštuos tik \$25.—
Užsakymai pritimami šiuo adresu:
Dr. A. Serkinas, 231 Woodstock Ave., Putnam, Conn.
Reikia atsitišti šias žinias: vaiko pavardė, vardas, amžius, adresas, kurio skyriaus kurias nori imti. Užsakyti tuo jau, kad galima būtų išnaudoti jau šie mokslo metai. Pini-gų išanksto elusti nereikia. Kreiptis informacijai.
Dr. A. Serkinas
LKMMN Vedėjas

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukasis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Editorial and Business Office:

#12 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVERgreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions \$4.00 per year, Canada \$4.50, Elsewhere \$5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

TITO PASIRUOŠĖS GINTIS

Paskutinės savaitės dvi žinios pasaulinėje spaudoje priverstė susidomėti Tito likimu.

Prezidento Trumano ypatingas pasiuntinys Harrimanas svarstė su maršalu Tito Jugoslavijos gynybos klausimus. Ir antroji žinia, tai senas, kurią pranešė spauda, apie tai kad sovietai pasirašė su komunistine Vengrijos vyriausybe slapta sutartį tarp kitko ir dėl naujų igulų, kurias sovietai atsiųs į Vengriją. Šios igulų maršalui Tito be abejonės neleidžia rami miegoti.

Jau ne nuo šandien ateina neramos žinios iš Jugoslavijos pasienio. Greta jau minėtų dviejų ypatingos reikšmės žinių, dar kelia nerimą ir pranešimai iš Rumunijos, kur sakoma, kad rumunų policija tremia visus piliečius, kurie priklauso Jugoslavijoje gyvenantiems tautoms. Tai visa labai panašu į paskutinius pasirošimus likviduoti Tito. Ta prasme visai aiškiai pasisakė ir Čekoslovakijos ministeris pirmininkas Zapotockis.

Šiuo reikalu Maskvos intencijos senai jau žinomos. Jau senai Maskva Tito trokšta sunaikinti. Bet Maskva moka ir pasitraukti, jeigu pamato, kad jos norams sudaromos rimtos kliūtys.

Dar visai neseniai spaudoje buvo spėjolimų, kad Tito galės vakarus apgauti ir persimesti į Maskvos pusę. Bet iš tų pareiškimų, kuriuos jis padarė po konferencijos su Harrimanu ryškėja, jog Tito visai nedvejoja dėl to, kas jo laukia tuo atveju, jeigu Maskva jį pasiekia. Tito žodžiais, — Jugoslavija kiekvienam kraštui įtūsi padėti, jeigu Sovietų Sąjunga jį pulsi. Jugoslavija laiko save kolektyvinio saugumo organizacijos faktina dalyve.

Harrimano pasitarimai su Tito pasibaigė patenkinaimai. Buvo tartasi visais svarbiausiais gynybos ir paramos Jugoslavijai klausimais. Tad Maskva spręsdama žygi prieš Tito žino, jog turės reikalą ne tik su viena Jugoslavija, bet ir visais sąjungininkais.

PASTOVUS NEPASISEKIMAS KORĖJOJE

Vienas sąjungininkų delegacijų dalyvių pareiškė, kad buvo momentas kada jau atsirado viltis su komunistais susiderėti. Jų atsakingi delegatai buvo neva sutikę svarstyti demarkacijas linijos klausima. Atrodė, kad pirmieji laida pramušti ir bus galima baigti nelemta, kurs nieko nedavė, nei nieko negalėjo duoti abiem kariaujančiom pusėm.

Bet šandien padėtis yra jau pasikeitusi blogojon pusėn: palaubų derybos nutrūko. To maža — komunistai iš vienos pusės teikia naujas jėgas iš kitos pusės propagandiniams smetimais sąjungininkams meta vieną kaltinimą po kito.

Pekino radijo stato sąlygas, kurias išpildžius esą bus galima derėtis. Tos sąlygos tuo tarpu, jeigu tik jos vėliau nebus sušvelnintos, nėra patenkinaimos. Vadinasi, tuo tarpu ir derybų negali būti.

Visai naujas dalykas Korėjos kare, tai bombardavimas visai arti Mndžurijos esančių vietovių, kaip Rashinas ir kt. Šios vietovės gen, MacArthuro laikais nebuvo leidžiamos bombarduoti. Bet dabar buvo pasiūstyti 35 sunkieji bombonešiai, krauti sunkiojom bombom ir galima sakyti sunaikino šį miestą ir uostą. Tai buvo padaryta turint tikrų žinių, kad komunistai per šį uostą gabeno naujas atsargas frontui ir suteikė žmones, taip pat ir medžiagos nepaprastai mašto naujam kuoliui.

Leidimas bombarduoti šį pasienio su Sovietais tašką buvo duotas tarp kitko ir dabartinių derybų įtakoje. Tos derybos, atskaitingus asmenis įtikina, kad lig šiol komunistams taikomi metodai nebuvo pakankamai veiksmingi ir reikia su jais kalbėti jiems geriau suprantama konkrečių žygių kalba.

LIETUVIŲ MOKYKLŲ REIKALU

Jau visai arti nauji mokslo metai. Atsidarys mokyklų durys ir greta kitų šio krašto vaikučių ir lietuviukų pradės mokymosi darbą. Ar jie ras kokių nors pasikeitimų savo mokyklose?

Aplamai paėmus žymesnių pasikeitimų bent į viešumą neįspaukė. Mokyklos, kurios lietuvių išlaikomos ir iš vardo laikomos lietuviškoms, lietuvių vaikams beveik nieko arba visai mažą žėduoda.

Ir ilgšiolinės kai kurių tėvų pastangos nieko negalėjo šiame reikale pakeisti. Atrodo, kad todėl taip ir buvo tik todėl, kad tėvai nebuvo aktyvūs ir savo vaikų lietuvišką auklėjimą menkai rūpinosi.

Štai Brooklyno mokytojai nusprendė bendrą vietovę liuanistikos reikalą bent kiek pagerinti. Jų užsimojimas visokios paramos vertas. Jų planu liuanistikos dalykai turėtų būti dėstomi normaliu pamokų metu, o ne atliekamam ar iš valko polsio pavogtu laiku. Lietuviškų darykų pamokų skaičius turi būti pakankamas, kad tikrai iš to šiočia tokia nauda susidarytų. Mokytojai, žinoma, turi būti tinkamai šiam darbi pasiruošę. Ir visi lietuvių vaikai be kokių nors išimčių turi tas lietuviškas pamokas lankyti. Visa tai labai gerai.

Bet kuo tai visa pasibaigė. Nagi mokytojai nuėjo į vietinį kleboną ir jam viską išdėstė. Klebonas mokytojams truputiukų pažadėjo, truputiukų nuvyti. Ir patalpų mažoka ir kitokios negerovės reikalą stabdo. O kitas klebonas gal tokius mokytojus išvargę, ne kalbėti nenorės. Klebonų malonėje atsidūręs reikalas neteikia viličių jau tik todėl, kad klebonai ir lig šiol diena, jei tik būtų pakankamai turėję noro, galėtų mokyklas žymiai suliekuvinti. Viena išėjus sieti vieningos organizacijos ir vieningos lietuviškų dalykų programos mokyklose.

Rezistencija ir itūžimas

(Tęsinys)

Jei kas drįstų VLIKą pakalinti, kad jis yra ne gyvenimiškų grupių junginys, kad jis lietuviškos visuomenės savo partinėmis ar grupinėmis proporcijomis nebeatstovauja, kad jo partinio pasiskirstymo proporcijos yra nebegrąžinamos praeities dalykas, kad jis susideda iš perdidelio skaičiaus nereikšmingų ar net nebeegzistuojančių partijų bei organizacijų, kad jis yra tik fiktyvus organas, nes jo sudedamosios dalys yra kai kurios aiškiai fiktyvios, kad jeigu visuomenėje nebėra tos grupės arba tik jos nereikšmingi likučiai, tai tokios "grupės" atstovais negali veikti tautos vardu (kai tuo tarpu Elta atskiru straipsniu neseniai tvirtino, kad visi grupių atstovai Vlike veikia ne tik savo grupių, bet ir tautos vardu), — taigi, jei dar rastys mūsų tarpe tokių nenaudėlių ar "gabriu-paršaičių", kurie mūsų vadovaujantį ar, anot T. Z., vadovojamą organą puldinėtų, tai čia jiems pateikiamas stačiai tobulas argumentas. Ziauriau pasakyti vargiai galima: "daugiausia nuveikė atstovai grupių, kurias visuomenėje kartais ir su balana nelengvai atrastum..."

Viespatie, Viešpatie, — jei jau ir balana pasiviesietis nebesurastum, tai kur jos taip pasislėpė, ar iš viso jos dar yra, o jei jų nebėra, tai kodėl toms mirusiomis sieloms suteikiama tokia atsakinga pareiga, teisė ir misija, tarsi tai būtų Gogolio mirusieji baudžiaininkai, kuriuos sukta dvarininkas panaudoja sąskaitų falsifikacijai ir bizneliui su mirusiomis dūšiomis... Jeigu taip iš tikrųjų būtų, tai tada ir tuo ragotus, prelatui Krupavičiui "nepasidondančius" rezistentus visai gerai galėtum suprasti: kam tada, kurio Viešpaties labui jau pasiduoti ir jo "kovinė va dovybė" pripažinti, kai jis yra "didžiausios grupės" atstovas, ko tuo tarpu daugiausia aktyvumo parodė ir daugiausia nuveikia atstovai grupių, kurių visuomenėje nei su balana pasiviesietis lengvai nesusirastum?

Rezistencijai požiūriu, tokia nelaimė tačiau netektų vertinti su pasibaisėjimu, — svarbu, kad dar yra, kas aktyviai dirba. Tik tada neįsivengiamai prireiktum išvados, kad pagal Tėviškės Žiburiai svarbiau atrodytų veiklūs asmenys, o ne jų grupės. O jeigu taip, tai esamas grupinis pasiskirstymas netektų pagrindu likti kažkoki "tabu", netektų pagrindu balsavimai, kur kiekviena grupė turi lygų balsą, juo labiau netektų pagrindu principas, kad turėtų teisę su savo "veto" sukludyti koki svarbų sprendimą tiek stambios visuomenės grupės atstovai, tiek ir balana nesurandamų grupių atstovai. O bolsėvikams tai bus medžiagos tvirtinti, kad ne tik kelios grupės, bet visi tremtiniai susikūrė sau organą, kuris atstovauja Lietuvai, kurios ir su balana pasiviesietis nebesurastum.

Visi žinom, kad VLIKas yra sukonstruktavęs ne pavienių aktyvių asmenybių pagrindu, bet partinio ir grupinio atstovavimo pagrindu, teigiant, jos tuo būdu atstovaujami visi lietuvių tautos sluogsniai. Tėviškės Žiburiai tam principui atliko meškos patarnavimą, ir tai būtų galima pavadinti destruktuvia veikla, nes tokiais žodžiais mažinamas didžiųjų grupių autoritetas, priekalštautama jų lyderiams dėl neveiklumo (o alga, nors ir kuklia, bet lygia gauna), visuomenė kurstoma ir kiršinama daryti iš tų žodžių logiška išvada: pakeisti VLIKo konstituciją ne fiktyvių grupių atstovavimo, bet greičiau veiklių asmenybių subūrimo pagrindu.

Gi pradėjus su asmenybiėmis, galima patekti į nelėšvėdamą maištą, nes nors pozityvaus darbo pikiųjų veiklų kiek pasigenda, tačiau ko jau ko netrūksta, tai mūsų spaudos puslapiuose vis įžymių asmenybių ilaupsinimo: vis duos turėtų įpareigoti nors truputi žmogiško, elementaraus respekto ir nors kiek kritikšoniško jautrumo. Bet matome, ką padaro "politika"...

Nors tai su LRS čia kalbama klausimais nieko bendro neturi, bet jeigu ja steigtu daugelis tokių asmenų, kurie elgėsi su VLAKO ar BDPS delegatūromis, buvo tokie "samozvanciai" ir tik arivistiniai jaunuoliai, siekiantieji garso ir pelno (tai arivistu prasmė, pridėdam dar būtina pataikimą ir laizymasi prieš stipresnį), tai reiktų suabejoti, ar verta domėtis tokia "rezistencija". Kaltinimai būtų rimti ir sunkūs, joks rimtas žmogus su tokiais "samozvanciais" nenorės turėti reikalų.

Mūsų anketa tuo klausimu iš dalies jau davė atsakymus ta prasme, kad tu delegatūrijų organizatoriai, jei jie iš tikrųjų prisidėjo prie LRS kūrimo, rezistenciniam reikalui ne tik negali daryti gėdos, bet kaip tik padidinti pasitikėjimą, nes jie gynė teisingą krašto rezistencijos organų bylą, pirmieji ir tada vieninteliai parūpino teisingas informacijas apie padėtį krašte, viskas pasitvirtino ir viskas buvo įtraukta į susitarimą, kuri pasirašė... VLAK atstovas užsienyje, tas pats, kuris turėjo pareigą organizuoti VLAK delegatūrą ir ir kvietė ją "senus vilkus," krašto rezistencijos organo pageldataus ir raštu nuordytus, ne tik VLIKo narius. Būtų keista, jei kas susitarimą būtų daręs su "samozvanciu"...

Kas duoda šapokai pagrinda ir moralę teisę tvirtinti apie tą asmenį tokį bjaurų melą ir tokį pasityčiojimą iš to "arivistinio jaunuolio," kurio ryžtingumas, pasiaukojimas ir rezistencijos kovoje išskentėtos kandios, tik Apevizdos malone išsaugota gvyvė, načių konceralgerio palaizta sveikata, rodos, turėtų įpareigoti nors truputi žmogiško, elementaraus respekto ir nors kiek kritikšoniško jautrumo. Bet matome, ką padaro "politika"...

Nukrypome kiek į šalį, norėdami parodyti, kad puolant "negatyvias machinacijas," reiktų bent mokėti jas pozityviai kritikuoti, o ne nuplaukšyti ir pūdyti melą tiek pripalinti, kad dėsniui, kuriuos norima ginti, faktiniai ardomi ir diskredituojami.

KELETAS PLIKŲ TVIRTINIMŲ

Tėviškės Žiburiai, nenorėdami nagrinėti jiems keblius klausimų, savo puolimą prieš LRS suteikia į kita metodą. Jie sako: "Geriau mislės sprendimo paleiskimim asmenyse, kurie tą "Santarvę" organizuoja"... Metodas žinomas: jei pavys sužeminti ir suniekinoti asmenį, tai gal nustos reikšmės ir patrauklumo jo darbas. Nors tai ir labai nekrikščioniškas metodas, bet pažiūrėkime, kaip laikraštis jį pritaiko.

Jis rašo:

"Elta praneša, kad tai tos pačios sferos, kurios kadais "kūrė" VLAKą ir BDPS. Zinome, kas tai buvo. Arivistinių jaunuolių grupė, užsimojusi žūtibūt pasidaryti vadais, nesusamam kreditui visuomenėje pasiekti nedvejojusių remtis net tariamu Lietuvoje veikiančios rezistencijos centro paveldimu. Suprasdama, kad visuomenė negirdėtų herojų nepripažįsta, ta grupelė tada malonėje savo tarpan kvietė kait kuriuos, žymesnius grupes atstovaujančius, VLIKo narius. Bet seni vilkai ne kiekvieno bilgučio stūviluojami. O kaip tik tada atvykė krašto rezistencijos atstovai anuos "organizatorius" sugėdino, pareikdami, kad jie krašto rezistencijos vadovybės įgaliojimus yra atsivežę" kaip tik VLIKui, pasirašė atitinkamą dokumentą ir išaiškino, kad BDPS organizatoriai bandė iškreipti jų pareiškimus ir užbėgti už akiu..." (saknio pabaiga toliau nebesurpastama, ar dėl ko reiktūros klaidos ar dėl viso perdaug migloto galvojitimo).

Nors tai su LRS čia kalbama klausimais nieko bendro neturi, bet jeigu ja steigtu daugelis tokių asmenų, kurie elgėsi su VLAKO ar BDPS delegatūromis, buvo tokie "samozvanciai" ir tik arivistiniai jaunuoliai, siekiantieji garso ir pelno (tai arivistu prasmė, pridėdam dar būtina pataikimą ir laizymasi prieš stipresnį), tai reiktų suabejoti, ar verta domėtis tokia "rezistencija". Kaltinimai būtų rimti ir sunkūs, joks rimtas žmogus su tokiais "samozvanciais" nenorės turėti reikalų.

Mūsų anketa tuo klausimu iš dalies jau davė atsakymus ta prasme, kad tu delegatūrijų organizatoriai, jei jie iš tikrųjų prisidėjo prie LRS kūrimo, rezistenciniam reikalui ne tik negali daryti gėdos, bet kaip tik padidinti pasitikėjimą, nes jie gynė teisingą krašto rezistencijos organų bylą, pirmieji ir tada vieninteliai parūpino teisingas informacijas apie padėtį krašte, viskas pasitvirtino ir viskas buvo įtraukta į susitarimą, kuri pasirašė... VLAK atstovas užsienyje, tas pats, kuris turėjo pareigą organizuoti VLAK delegatūrą ir ir kvietė ją "senus vilkus," krašto rezistencijos organo pageldataus ir raštu nuordytus, ne tik VLIKo narius. Būtų keista, jei kas susitarimą būtų daręs su "samozvanciu"...

Visi šapokos tvirtinimai yra pliki, nors sunkūs ir dideli. Nėra žinių, kad jie būtų pagrįsti rezistencijos archyvo me džiaga, nors istorikui tuo, priderėtų vadovautis. Jie tačiau iškelti taip, kad norint atskleisti visą melą ir prasimanymus, reiktų daug ką cituoti ir tai būtų neįmanoma dabar įvairiais saugumo smetimais. Bet tikėkime, kad už keilių metų tos kliūtys gal nebeegzistuos, ir visuomenė galės įsitikinti, kaip visa iš tikrųjų buvo. Taigi, nesikraščiuokime, netūkime ir palaukime. Istoriškai žiūrint, tai ne tiek jau daug kantrybės, diskrecijos ir laiko reikalinga. Bet kai šmežtai viešumon paleidžiami, nors tik ir pliki tvirtinimai, yra būtina teisybės dėlei ir juos atsakyti paaiškinimais bei teigimais, — nors šandien dėl būtiny sąlygų irgi tik plikais, bet juos bus galima ateityje patikrinti.

Kiekvienas anos citatos sakiny, kaip jūs reporteris turite pagrindo iš surinktų davinii tvirtinti, yra grynas prasimanymas. Taigi...

1. Prie VLAKO ir BDPS kūrimo yra dalyvavę krašto rezistentai ir partizanai. Steigėjų tarpe ten buvo tik du vaidinamieji tremtiniai (tai patvirtinta ir partizanų karininko knygoje, geros religinės draugijos išleistoje ir tikėkime nefalsifikuotoje, — nors gal be reikalo ir per anksti tai patvirtinta...) Taigi, arivistiniai jaunuoliai užsienyje nekūrė VLAKO ir BDPS. Užsienyje kūrė tiems krašto rezistencijos organams priklausanti institucijas asmenys, kurie kartu buvo ir jų centrų kūrimo dalyviai ir kurie buvo formaliai įpareigoti tą uždavinį atlikti.

2. Tokia misija atlikti anuo met Lietuvoje veikiančių rezistencijos centrų paveldimas buvo ne tariamas, bet tikras ir formalus, nekarta atžymėtas ir partizanų direktyviniuose biuletiniuose.

(Nukelta į 7 psl.)

Ka turėtų daryti "naujo stiliaus" progresyviojo kino žmona, kuomet šis vyras tampa "reakcionierium"? Į tai atsako kinitė Ling Hua, patenkinta savo sumanumu ir neseniai "paskelbusi tuo reikalu "atvirą laišką" Cantono komunistų organe "Rytiniame dienrašty". Redakcija tą laišką atspausdino pirmam lape, kaip pavyzdį kitoms "progresyvioms" kinitėms.

"Draugė" Ling Huo rašo: "Aplie dešimt metų savo širdyje nešiojau didelį skausmą. Aš žinojau, kad mano vyras yra reakcionierius. Kuomintang laikais jis buvo karininku 160-oje divizijoje. Taigi, tarnavo Čiang banditų armijoje. Tais laikais aš visuomet bijodavau jį ir todėl daug kentėjau. Pagaliau, atėjo laudies valdžia, kuri atnešė mums išlaisvinimą..."

Vieną kartą manė sūnus, kuris dirba milicijos istaigoje, atvyko į namus. Aš išdėčiau savo širdgėją jam. Man buvo skaudu žiūrėti į savo vyrą, o į sūnus tėvą, kaip reakcionierius. Sūnus man atsakė: Motin, mes turime tėvą apkalinti už tai. Po to sūnus dar

stengėsi jį perkalbėti, kad pasitaistyti, kad surastų tikrą kelią. Deja, tas blogasis žmogus ne tik nenorėjo girdėti apie persiorientavimą, bet iškoilojo žmus.

Vėliau sūnus man patarė: Motin, sunku bus jį perkalbėti. Jis jau įrūgęs reakcionieriško dvasioje. Tu turi nepripažinti jo už savo vyrą, o aš nepripažinsiu už savo tėvą.

Dar to maža. Praeitą mėnesį jis man pasisakė, jog planuoja vykti į Formozą. Aš nusigandau, užgirdusi toki jo planą. Man būtų pasidarė, kuomet aš pagalvojau, kad kriminalistas mano vyras galės pabėgti iš teisingumo rankų. Tuomet švelniai jam patariau: Vietoj išvykti šandien, palauk iki rytdienos. Vyras su tuo sutiko. Pavakariais aš išslinkau į policiją. Grįžusi negalėjau miegoti: vis laukiau policijos, o jos vis nėra... Apie vidurnaktį policijos draugai atvyko ir areštavo jį. Aš netvėriau džiaugsmu, nes žinojau, kad jie areštavo ne mano vyrą, bet mano priešą. Dabar esu labai patenkinta, galėjusi pasitarnauti laudies valdžiai." Pr. Ališinas

"NAUJO STILIAUS ŽMONA" KINJOJE

stengėsi jį perkalbėti, kad pasitaistyti, kad surastų tikrą kelią. Deja, tas blogasis žmogus ne tik nenorėjo girdėti apie persiorientavimą, bet iškoilojo žmus.

Vėliau sūnus man patarė: Motin, sunku bus jį perkalbėti. Jis jau įrūgęs reakcionieriško dvasioje. Tu turi nepripažinti jo už savo vyrą, o aš nepripažinsiu už savo tėvą.

Dar to maža. Praeitą mėnesį jis man pasisakė, jog planuoja vykti į Formozą. Aš nusigandau, užgirdusi toki jo planą. Man būtų pasidarė, kuomet aš pagalvojau, kad kriminalistas mano vyras galės pabėgti iš teisingumo rankų. Tuomet švelniai jam patariau: Vietoj išvykti šandien, palauk iki rytdienos. Vyras su tuo sutiko. Pavakariais aš išslinkau į policiją. Grįžusi negalėjau miegoti: vis laukiau policijos, o jos vis nėra... Apie vidurnaktį policijos draugai atvyko ir areštavo jį. Aš netvėriau džiaugsmu, nes žinojau, kad jie areštavo ne mano vyrą, bet mano priešą. Dabar esu labai patenkinta, galėjusi pasitarnauti laudies valdžiai." Pr. Ališinas

TARYBŲ SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Daug vietos tarybinės spaudos puslapiuose užima pranešimai apie ketvirtojo penkmečio plano įvykdymą. Tai būtų natūralu, nes materialinės gerovės raida kiekvienam TSRS gyventojui būtų įdomi ir svarbi.

Deja, tie pranešimai, kuriais reiktų labai susidomėti, neduoda, išskyrus bendrą posakių, nieko apčiuopiamo. Savo sistema tie pranešimai skirtingai tiesiog nuslėpti tikrosios produkcijos ir gyventojų apūrinimo gėrybėmis skaičius. Beveik visur paduodami procentai, lyginant 1950 metų produkciją su 1940 m., kitur duodami skaičiai apie įvykdymą ir planą, o kai kur paduodami ir skaičiai. Skaičiai duodami ten, kur iš jų bendro valzdo

Laikas ir Mes

Kazys S. Karpis

kai sluntė savo delegacijas Europon.

Gabrys redagavo dr. Vinco Kudirkos raštus kuriuos išleido Tėvynės Myletojų Draugija Amerikoje (spausdinta Maurodės spaustuveje Tiltėje). Tada TMD pirminku buvo B. K. Balutis.

NEW YORK TIMES 100 METŲ

Dienraštis New York Times kuris yra visai Amerikai žurnalistikos pavyzdys ir kuri kiekvienas, net europietis žurnalistas, skaito, gimė šitokiose sąlygose.

JAV New Yorko valstybės šiaurinėje kyla jaunas vaikinas Henry Jarvis Raymond, atvykęs į New Yorką, pradėjo dirbti reporteriu prie tų laikų garsaus laikraščio biznyje, Raymond isteigė savo laikraštį pavadindamas jį New York Times. Savo karjerą jis padarė: laikraštį išaugino įtakingu ir pelningu. Kai klio Amerikos civilinis karas, 1861 m. išrinkus prezidentu, Lincolnu, Raymond stengėsi sudaryti vieną bendrą partiją, Demokratinę Uniją. Jam tai pavyko, ir 1864 metais Lincolnas vėl laimėjo rinkimus. Pats Raymond išrinktas į Kongresą atstovu, bet politika jam nesisekė, jis buvo mažumos pusėje. Deja, tai pakirto jo sveikatą, ir jis mirė nuo širdies smūgio, būdamas tik 49 metų amžiaus. Dabar išleista knyga "Raymond of the Times".

Amerikiečiai lietuviams susivėrė dėl sumanyto seimo vietos — tautininkai norėjo seimą rengti New Yorke, o katalikai Chicagoje — ir įvyko skilimas. Su katalikais už seimo Chicagoje stėjo ir Gabrys. Tas seimas pritarė jo būriui ir Tautos Fondas, iki tam tikro laipsnio jį finansavo.

Gabriui grįžtant į Europą, sausio 6 d. 1915 m. Londone angliai jį buvo areštavę. Leido jam vykti Paryžių, atėmė visus turėtus dokumentus.

Amerikiečiai vėliau nepakako Gabriui patarnavimo Lietuvos nepriklausomybės byloje nes, kai tik išgirdė savo fondus, katalikai ir tautininkai.

"NAUJO STILIAUS ŽMONA" KINJOJE

stengėsi jį perkalbėti, kad pasitaistyti, kad surastų tikrą kelią. Deja, tas blogasis žmogus ne tik nenorėjo girdėti apie persiorientavimą, bet iškoilojo žmus.

Vėliau sūnus man patarė: Motin, sunku bus jį perkalbėti. Jis jau įrūgęs reakcionieriško dvasioje. Tu turi nepripažinti jo už savo vyrą, o aš nepripažinsiu už savo tėvą.

ISPANIJAI \$400,000,000 PASKOLA

JAV Senato užsieny reikalų komisija patvirtino 400 milijonų dolerių paskolos davimą gen. Franco militarinei ir ekonominei programai. Ispanijoj vykdyti. Paskola pasulinta be jokių sąlygų.

Nežiūrint to, sutartimi su Ispanija Amerika įgyja Viduržemio jūrų kontrolę, kas yra būtina, rengiantis karui. Ne veltui ir Sovietai 1936 metais kėsinosi Ispaniją užvaldyti.

Dabar Amerikos saitai su Ispanija labai laudina Prancūziją ir Angliją. Amerikos karinomenės ir laivyno daliniai, būdami Ispanijoje, ten leis doleriu...

Jeigu 1936 metais komunistai būtų laimėję karą, galime spėti, kad šandien jau ne tik Ispanija, bet ir Italija su Prancūzija, o gal net visa Vakarų Europa, būtų sovietų kontrolije.

VLIKAS NORI ORGANŲ

Kelstai skamba Tremtyje tilpes pranešimas, kad VLIKas galvoja leisti savo organą, "kurį redaguotų redaktinis kolektyvas, sudarytas iš įvairių srovų redaktorių".

Jei VLIKas turi tam kokias slapta sumas, gerai, bet jei jis organo leidimo kaštus norės uždėti Amerikos lietuviams, tai daro klaidą.

AMERIKOS PRAEITIS BRUOZAI KAIP ATSIDURO DVI PARTIJOS

Vyriausias uždavinys buvo stiprinti vidaus padėtį, įtikinti pasaulį, kad jaunoji respublika yra pajėgi savarankiai tvarkytis. Bet taip pat buvo svarbu sekti kas dedasi plačiam pasaulyje ir kaip užsienio jėgos gali atsiliepti į susikūrusių Jungtinių Valstybių gyvenimą.

Washingtonas laikė pirmuoju savo uždaviniumi palaikyti taiką ir ramybę, kad jaunoji valstybė galėtų užgydyti žaizdas, kurios atsirado revoliucijos metu. Jaunos valstybės su tvirtinimas vyko labai lėtu žingsniu. Tik visiškoj ramybėj respublika galėjo pasijusti saugi ir galėjo pasitikėti savo jėgomis.

Bet įvykiai Europoje jaudino amerikiečius. Reikia atsiminti, kad kaip tik tuo metu vyko didžioji Prancūzijos revoliucija, kuri darė įtakos visame pasaulyje. Net atsilikusi Rusija pajuto revoliucijos kvėpavimą ir jos caras buvo nepaprastai susijaudinęs. Besiformuojanti amerikiečių tauta, ypatingu įdomumu sekė Prancūzijos revoliucijos įvykius. Prancūzija parodė nepriklausomybės karą metu daug simpatijų Jungtinėms Valstybėms. Šios aplinkybės amerikiečiai taip laikė negalėjo užmiršti. Simpatijos buvo revoliucionierių pusėje. Amerikiečiai suprato, kad lygiai ir prancūzų tauta kovoja dėl savo laisvės.

Bet 1783 metų įvykiai Prancūzijoje padarė didelį įspūdį amerikiečiams ir jų nuotaikas supainiojo. Prancūzijos reikalai amerikiečių gyvenime užėmė ypatingą vietą. Prancūzija paskelbė karą Anglijai ir Ispanijai. Prancūzijos atstovas vienas pirmųjų pradėjo daryti įtakos amerikiečių užsienio politikai.

Jau formaliomis sumetimais Amerika buvo sąjungoje su Prancūzija. Amerikiečiai gvyai jautė reikala parodyti Prancūzijai savo dėkingumą už partizanus nepriklausomybės karo metu draugiškus patarnavimus. Anglija vis dar pasilikusi amerikiečių aktyse priešingoje pusėje. Vyriausybė nuosirdžiai palaikė Prancūzijos reikalus, bet iš kitos pusės atsakingi politikai nenorėjo įvesti kraštą į nuostolingą ir varginantį karą. Washingtonas 1793 metų balandžio mėnesyje išleido pargarsėjusią neutralumo deklaraciją. Prancūzijos atstovas Amerikoje dėl šios prieštaisybės negalėjo gauti didesnio pritarimo savo siekimuose. Tada jis nusprendė padaryti jau neleistiną žygį ir pamėgino panaudoti Amerikos uostas Prancūzijos reikalams. Tuo buvo peržengetas nusistatymas neleisti svetimos valstybės naudotis Amerikos uostais, taigi bazėmis prancūzų karo operacijoms. Tada Jungtinės Valstybės pareikalavo atsaukti tuometinį Prancūzijos atstovą.

Amerikos visuomenė pasidalino į dvi dalis. Dalis amerikiečių Prancūzijos revoliuciją laikė — kova tarp monarchijos ir respublikos, kova tarp priešpados ir laisvės, tarp aristokratiškos ir demokratijos. Tuo tarpu kiti manė, kad čia vyksta kova tarp anarchijos ir tvarkos, tarp ateizmo ir religijos.

Pirmieji susijungė į republikonų partiją, kuri buvo dabartinės demokratų partijos pradininkė, o antrieji buvo vadinami federalistais, dabartinių republikonų protėviai.

Prancūzijos revoliucija padarėsi tokį didelį įspūdį į amerikiečius buvo užtemdyta naujais rūpestiais. Anglija privertė daugiau apie save galvoti, nes amerikiečiams teko daug ginčytis su ja dėl prekybos ir kitų reikalų. Tik vėliau, kai buvo sudarytas traktatas, santykiai tarp abiejų kraštų pagerėjo.

Washingtonas dirbęs sunkiausiose sąlygose per savo aštuonių metų prezidentavimą daug pasiekė. Jis sudarė stiprią centrinę vyriausybę, organizavo nacionalinį kreditą, išplėtė prekybą su užjūriais, prirūgė žiaurės vakarų teritorijas ir išlaikė taiką.

J. ADAMS
Washingtonas griežtai atsi-

sakė nuo tolesnio prezidentavimo. Aštuoni metalo jo nuomone buvo pakankamai ligas laiko tarpas vienam asmeniui valdyti kraštą. Antruoju prezidentu buvo išrinktas Adams. Tai buvo talentingas, taurus, kieta būdo, atkaklus politikas.

Jis buvo per daug savarankus, kad būtų galėjęs pakęsti Hamiltono vadovojamą vaidmenį vyriausybės politikoje. Kaip žinia Hamiltonas Washingtono laikais buvo nepaprastai daug nuveikęs. Ir jo nuopatai kraštui buvo gerai žinomi. J. Adams susipyko su Hamiltonu dar nebūdamas prezidentu. To pasekoje prezidentas Adams atsidūrė keblioje padėtyje. Jo partija buvo skaldoma ir pati vyriausybės sudėtis buvo skilus į dvi dalis. O pasaulinė padėtis taip pat pasidarė netikra. Prancūzija pasipiktinusi traktatu, kuris buvo sudarytas su Anglija atsisakė priimti Amerikos pasiuntinį. Ir vėliau, kai J. Adams pasitvė tris kitus diplomatus, jie buvo sutikti išelžiančiu būdu. Amerikiečiai šia Prancūzijos laikysena buvo nepaprastai pasipiktinę.

Prasidėjo kartuošenės mobilizacija, laivynas buvo sustiprintas. 1798 metais po visos eilės susidūrimų jūroje, kur Amerikos laivai visados laimėdavo kovas, karas atrodė jau neišvengiamas. Šios kritiškos situacijos metu Adams atmetė karo troškimo Hamiltono politiką ir pasiuntė dar

APIE GYVENIMĄ ŪKYJE

Jau trys metal, kai mes gyvename ūkyje. Taigi, apie skirtumą tarp miesto ir ūkio gyvenimo galima būtų daug ką pasakyti. Į smulkmenas nesigilinsime, nes yra žmonių, kurie patenkinti miesto gyvenimu, o tie, kurie yra pamėgę ūkio gyvenimą, nenori nė kalbėti apie miestą. Girdi „aš užtrokščiau mieste, kaip žuvis, išskokusi kranta“.

„Aš didesnę savo gyvenimo dalį esu praleidęs mieste, žaidžiamas ten su įvairiomis mašinomis. Todėl gyvenimas ūkyje domina mane ir verčia taurėti „what makes Johnny run“ — kodėl apylinkės žmonės taip pamėgę ūkį.

Šiame Connecticut valstybės kampe yra Ashford valstius, kurio viename nedideliame kaime, Warrenville, mes gyvename. Čia gyvena daugiausia vengrų kilmės žmonės. Juos seka ukrainiečiai, čekai ir k. Lietuvių čia iki šiol neteko užtikti. Jie, atvykę į šią šalį, daugumėta buvo pasiūti į anglių kasyklas Pennsylvanijos valstybėje. Iš ten jie persikėlė į cukraus fabrikus Brooklyne ir pagaliau į ūkius. Anais laikais žemės buvo pakankamai ir, svarbiausia, jos buvo galima gauti nebrangiai pirkti. Ypač vengrus viliojo atviri laukai, kur jų negalėjo pasiekti airo liežuvis. Mat, vengrai, kaip ir kiti ateiviai, aičių buvo nepažęstę ir visai pravar-džiuojami.

Pirmieji ūkininkai šandien jau senį, bet jie yra palikę darbų pėdsakus vaikams. Šie dabar čia turi savo klubą, salę, dvi bažnyčias ir t. t. Ju vaikai, versmėsime pieno ar vištų ūkiu, yra savarankiški.

Jie mokosi moderniškos ūkininkystės ir, reikia pasakyti, iš pat jaunystės pamėgę ūkį.

Reikia pridurti, kad senieji amerikiečiai, kurie ateiviams pardavė šias žemes, jiems yra padėję išskirti.

Tam, kuris šandien norėtų ūkininkauti senovišku būdu, lemta žūti. Vistiek koks ūkis bebūtų, gyvulių, vištų, daržovių ar pieno, viskas dirbama mašinomis. Ariama, sėjama, plaujama, grėbiama ir net kasama mašinomis. Ir, turint mintyje darbininkų brangumą, darbas mašinomis atliekamas pigiau ir greitai.

Šandien vištų ūkis taip plečiasi, kad net sunku išvaizduoti. Pavyzdžiui, jeigu tas ūkininkas turi perkielį ir kartu gali savo klausiniais patenkinti visiškų rinkos poreikalių, tai jau laikomas didelio ūkio savininku. Arba, jeigu ku rios paruošia kiaušinius perėj-

viens savo atstovą į Paryžių. Tuo metu kaip tik prie valdžios vairo atsirado Napoleonas, kuris naują pasiuntinį priėmė gan palankiai. Tokiu būdu pavojus buvo pašalintas. Bet Adamso vidaus politika darė tokia situacija, kad 1800 metais buvo jaučiama, jog krašte galima laukti pasikeitimu.

Ir paties Washingtono ir Adamso prezidentavimo laikais federalistai suorganizavo vyriausybę ir ją sustiprino. Bet jie neturėjo galvoje vienos aplinkybės, kad Jungtinių Valstybių vyriausybė turi vadovautis žmonių valia. Jie vedė tokią politiką, jog toji vyriausybė nuolatots tolinos nuo žmonių nuotaikų.

Jeffersonas, igimtas vadas buvo labai populiarus krašte ir turėjo šalininkų visuose gyventojų sluoksniuose, ypatin-gai smulkių fermerių, darbininkų ir smulkių pirklių tarpe. Tad 1800 metų rinkimuose jo šalininkai sudarė galingą armiją. Visų gyventojų tarpe vyravo mintis kad geriausias prezidentas — tai Jeffersonas. Ir atstovų rūmai padavė balsus už jį.

Mūsų organizacijos stiprus korpusas, — tuo metu rašė Jeffersonas vienam savo draugui, — pakankamai išbandytas. Mes vesime ją respublikos vage ir savo judėjimo grožiu ji parodys jos kūrėjo meistriškumą.

mu, bet tuo pačiu kartu pajėgia pakankamai parūpinti jų rinkai, tai jau vėl yra stambus ūkininkas. Jeigu tu vertiesi jaunais dyvikais savaičių visūčiukais, kurių yra apie 15,000 tuo ūkis yra laikomas žemiau vidutiniu.

Netoli mūsų pernai buvo pastatyta vištininkai, kuriuose telpa 45,000 vištų. Jeigu jų savininkas per metus laiko gali išiešti tris laidas, tai nesunku išvaizduoti, kiek bus vištinėnos.

Norėdamas senoviškai ūkininkauti, auginti vištų, karvių, zėmė artsi su arkliais arba jaučiais, žmogus yra pasmerktas pražūčiai. Ir todėl, kad senesniame ūkininkui dabar yra sunku prisitaikyti moderniškomis sąlygomis, šandien lengva įsigyti ūkį.

Tie ūkiai, kurie šandien pardavinėjami iš varžytinių, dažniausiai neturi modernišku įrankių.

Pliėskės, jungus, dalgius, grėblius ir kitus primityvius ūkio pabūklus jau seniai pakeitė traktoriais ir kitokios mašinos. V. Alksninis

MINETINOS DIENOS

Rugs. 1, 1525 — Prūsų Lietuvoje įvyko sukilimas.

Rugs. 1, 1936 — Atidarytas Lietuvos seimas, išrinktas pagal 1928 metų konstituciją.

Rugs. 2, 1340 — DLK Kęstutis atsėmė iš lenkų Draėną ir Lucką.

Rugs. 1, 1939 — Vokietija užpuolė Lenkiją — prasidėjo ant-rasis pasaulinis karas.

Rugs. 3, 1939 — Britai paskelbė Vokietijai karą.

Rugs. 4, 1341 — DLK Algridas paėmė rusų pilį Možaiską.

Rugs. 4, 1774 — Philadelphiaje susirinko pirmasis Amerikos kolonistų kongresas.

Rugs. 6, 1865 — Rusų valdžia uždraudė lietuviams spauda.

TRUMPAI

— Lenkų spauda skelbia, kad atgabentieji iš Vilniaus praneša apie prasidėjusius naujus iš Vilniaus ir jo apylinkių gyventojų išvežimus. Išvežimai vyksta ryšium su rengiama Vilniuje kariška baze. Š. m. kovo ir balandžio mėn. išvežti keliolikos kaimų pietvakaruose nuo Vilniaus visi gyventojai. Įrengtos kariškos stovyklos, o sandėkai paversti a-municijos mėsėliais. Vilniaus gyventojai randasi išvežimų baimėje. Plačioje apylinkėje į-vestas karo stovis. Vaikščioti vakaras ar išvykti už miesto reikia leidimo.

APIE DIPLOMATINĮ PASAULĮ ROMOJE

Senais laikais Roma buvo garsi svetingomis, bet ir ambicingomis pasiuntinybių sekretorėmis, vicekonsulais ir kitais dignitarais, ruošusiais diplomatiniam korpusui pokylius. Dabar, kaip pasaulis pasidalino į dvi ginkluotas stovyklas, šitie dignitarai ir jų protokolo šefai kiekviename pokylyje dreba iš baimės, kad nepadarius koki fauz-pas.

Romoje, pavyzdžiui, esanti Lietuvos pasiuntinybė. Lietuva, kartu su Latvija ir Estija 1940 metais, kai Rusija jas prarijo, mustojo tautinės nepriklausomybės. Bet Vatikanas šito „teritorijų išlyginimo“ niekuomet nepripažino ir Lietuvos įgallatos pasiuntinys, ponas Stanislovas Girdvalnis, visai paprastai pasliko Romoje. Tiesa, Vatikanas neklevčia šio pasiuntinio į pobūvius, kuriuose dalyvauja sovietų pasiuntinys Kostjovos arba pasiuntiniai kurio kito satelitinio krašto.

Lenkijos reikalai dar keblesni. Lenkų pasiuntinys Italijos respublikai yra komunistas, tuo tarpu Vatikani dar senos vyriausybės pasiuntinys.

Saunūs diplomatų korpuso priėmimai yra be galo įdomūs. Atvykstančius į priėmimus dignitarus ir jų svitais priima su dideliu rūpestingumu. Net jų žvilgsniais mašinos dirguojamos taip, kad nedraugin-gų šalių atstovai galimai nesutikti. Įdomu pastebėti, kai, netikėtai susidūrė vienas prieš kitą, tokių priešingų šalių atstovai staiga pakella nosis, o akis nukreipia į pirmą pasitaikiusį objektą: stalą, kėdę arba tuščią sieną, kol susiorientuoja ir nueima, vienas žiūrėdamas į kairę, kitas į dešinę.

Atvykstant Amerikos pasiuntinui James C. Dunn ir sovietų Kostjovui, reporteriai pasidalina į dvi grupes, saugančias kiekvieną tu diplomatų atskirai. Vis dėl, vienas kitas pamatė, jie prie vieno kito prieina ir trumpai pasikalba. Paskutinio pasikalbėjimo tema būvusi apie Olandijos tulpių daugi sodinimą Italijoje.

Britų Vidaus Reikalų Ministras pranešė Zem. Rūmuose, kad iš Anglijos bus deportuota 13 lenkų, susėkty šnipinė-jant Lenkijos — Sovietų rė-žimui.

JUPITERI, TU PYKSTI, REIKŠIA ESI NETEISUS

Šitas nuvaikiotas posakis pats veržiasi į mintį, kada pasikaltai Drauge tūlo Simačio nauivis ir piktus išvedžio-jimus dėl neseniai įvykusių tarp min. Lozoraitis ir Vilko narių pasikalbėjimų.

Kas pažįsta ramų, taktiingą, išaukieta, humanišku, demokratiškų pažiūrų, be mažiausių poliukų ir diktatūra ar totalizmo Lozoraitis asmeni, tam darosi nesmagu ir gėda, skaitant tas Simačio insinucijas, tilpusias Drauge liepos 31 d. ir rugp. 1 d. ir tai kaip tik tuo laiku, kada abi pusės — min. Lozoraitis ir VILKO žmonės — rengiasi susitikti tolmesniems pasitarimams.

Jau nuo pat 1940 metų, S. Lozoraitis garbingai vykdymo. Urbšio pavestas jam pareigas demokratiškų būdu, t. y. glaudžiai, be jokių konfliktų, bendradarbiaudamas su savo kolegomis — diplomatais. Simačio tvirtinimas, kad min. L. tik gerokai po karo pradėjo reikštis, pirmausia yra neteisingas, be to prieštarauja tolmesniems Simačio išvedžiojimams, būtent, kad S. Loz. turi diktatoriškų poliukų. Jei tikrai jis juos turėtų, tai jie būtų pasireiškę jau anksčiau. Bet Simačis vis dar atranda tik tada, kai min. Loz. pradėjo protestuoti prieš VILKO užmačias vadinti save egziline vyriausybe.

Panagrėnėkim ju straiptinį iš rugp. mėn. 1 d. Simačis iš El-dos pranešimo sužinojo, kad įvyko pasikalbėjimas min. Lozoraitis su VILKO nariais. Simačis klausia: „Kokio nuotaičio buvo tas pasikalbėjimas?“ ir atsako: „delegacijos nariai klausiami daugiau man dagiai žypos negu nori ka

BET KOKIA NESANTARVĖ TRUKDO LIETUVOS LAISVĖS REIKALAMS

(Atkelta iš 1 psl.)

Jeigu nežinosime tikrųjų, konkrečių tautos kovos sunkumų, bei reikalavimų. Pavojus, kad jų nežinosime, kad nuo jų galėtolsime auga tremties laikui užsitiesiant.

Taip galvodami, daugelis senųjų rezistentų ir pasistatė klausimą — ar ir kaip galima būtų priartinti tremtį prie krašto. Po ilgų svarstymų ir kruopščių paruošiamųjų darbų, trukusių daugiau dviejų metų, 1950 m. rugsėjo mėn. 8 d. buvo apsispręsta įsteigti LRS.

Problemu yra labai daug, ir visos jos yra tiesioginiai surištos visų pirma su pačia Lietuva. Kovos sunkiausia našta lemiamu momentu turės pakelti kraštas, o ne tremties. Neabejotina, kad tremčiai tenka teks taip pat svarbus tos kovos baras. Bet jeigu kalbame apie kovą ir dargi apie paskutinę lemiamą kovą, tai savime aišku, kad čia dar nepakanka gražiai suduoti lietuvišką dalną, ar suokti tautinį sokį, ar parasyti memorandumą. Čia reikia kažko daugiau.

Tas daugiau kaip tik ir yra tautos kovos klausimų ir reikalavimų pažinimas. Jeigu tik galima, jų pažinimas iki smulkmenų. Be nuolatinio sekimo, nuodugnaus jų pažinimo, mes tremtyje, nors ir kiek besisteg-tume negalime būti pilnaverdžiai laisvinimo kovos dalyviai. Nepažinę, nepasiruošę mes tremtyje galime pasidaryti net tos kovos našta užot. būvė didelė pagalba. Tad svarbu nuolat gyventi gyvojo, kad ir kenčiančio krašto reikalais, o ne to, kuri esame palikę prieš septynerius metus, ar net dar seniau.

— LRS, kaip matosi, yra pasistatęsi didelį ir labai svarbų uždavinį. Ar gauna lėšų iš Tautos Fondo tam uždaviniui įgyvendinti?

— Darbo metodai sudaro atskirą ir sudėtingą problemą. Mums svarbu — turėti gerą taiką, tiek atskirų asmenų, tiek organizacijų. Todėl LRS siekia bendradarbiavimo su visais, kurie LRS darbu jaučiasi galį padėti. LRS, nebūdamas partine organizacija, neturėdama jokių partinių siekių, bendradarbiavimui testato tik dvi sąlygas: gerą valią ir nuosir-

dumą. Deja, praktikoje jos pasirodo ne visiems priimtinos. Tačiau LRS tauta, kad ir iš lėto, nuolat didėja. Tarkoje esame visi lygūs, kuris koki darbą bedirbtume.

Praktikai LRS darbo visai sunaudojami įvairiausiais būdais. Pirmausia pilnai painformuojamas Lietuvos Diplomatijos Sefas, kuris, yra vyriausias Nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstovas užsieny.

Finansinė mūsų būklė šiuo metu labai bloga. Tautos Fon-dą valdo VLIKas, tad jo lėšos savime mums nėra prieina-mos.

Kokie LRS bendradarbiavimo santykiai su kitais veiksniais tremtyje?

— Manau, turite galvoje V-LIKą. Deja, VLIKas yra apsi-sunkinęs vidaus partinėmis problemomis. VLIKO pirmimin-kas pakartotinai yra pareiš-kęs, kad VLIKas esąs vyriausybė. Kiti VLIKO nariai eina tiek toli, kad sako — VLIKas einaš Seimo pareigas, vadina si yra Seimas. Mes esame gi-tūs ir bekompromisiniai demo-kratai. LRS manymu, vyriausybė, o ypač Seimo klausimas gali priklausyti tik krašto sprendimui. VLIKas, gi, yra Vyriausias Komitetas ir juo jam reikia likti. Bet kurių ki-tokių „titulu“ pasisavinimas, „vyriausybės“ bei „Seimo“, kaip dabartis rodo, dargi kenksmingas: įneša daug nesusi-pratimų, nesutarimų bei gin-čų, kurie labai kenkia Lietu-vo išlaisvinimo bylos eigai. Be to, tai labai apsumkina ir ap-temdo Lietuvos bylą tarptauti-nėje plotnėje. Štai dėl šiu priežasčių teko ir tenka kiek palaukti iki esamos nuotakos VLIKE nusistovės ir prims tą ar kitą formą. Tuomet geriau paaiškės ir galimo bendradar-biavimo apimtis bei galimu-mai.

Trumpai, aš labai džiaugiuos, jeigu bendradarbiavi-mas tarp LRS ir VLIKO užsi-megs galimai greitai. Atskiri VLIKO nariai, manau, yra pa-kankami informuoti apie LRS. Be to, mielai suteiksime papildomų žinių kada būsime prašomi.

— Tremtyje buvo paskleista gandų, kad LRS sudarinėja vy-riausybę ir nori užimti VLIKO vietą. Ar tai tiesa?

mums tas neaišku. Simaitis nepacitavo nei vieno sakinio, iš kurio galima būtų spręsti, kad Loz. tikrai nori juo būti. Kas nors gali pasakyti, kad Simaitis nori būti Kinijos mandarinu, bet jei niekas to neprodys, tai toks pasakymas bus iš pirmo išauktas šmežtas. Todėl ir Simaitis kol ne-pacituos kokio Lozoraitis rašto, kuriame jis būtų pareiškęs norą būti tautos vadu, tol niekas išmintingas Simačio netikės ir jį laikys šmežiku.

Antra Simačio straisnio dalis yra tiek supainiota, kad net sunku ką nors suprasti. Paminėsim tik dar vieną jo klausimą ir jo paties atsakymą: „Kaip į min. Loz. pasiūlymų (ne atsakymus) žiūrė VLIKas ir jį sudarančios partijų ir kovos organizacijų atstovai?“ Atsakymas: „Jų pareiškimų neturim“. Tai ant ko bazuojasi Simačio tvirtini-mai? Nugai, ant „galima tik spėti, kad VLIKas kaip demo-kratinei institucijai.“

VLIKas, kuris diktatoriškai stengiasi užimti vyriausybės vietą, apie ką pats kiekvienai progai pasitaikius skelbia (visiems žinomas anekdotiškos posakis: „gana tik kepurę pa-keisti“) ir todėl jis yra demo-kratinė institucija. Lozoraitis, kuris nieku, niekam ir nieka-dos nėra pareiškęs jokių „au-toritetinių pretenzijų“ visgi pagal Simačio samprotavimus siekia būti „tautos vadu“. Jei Lozoraitis gina konstitucijos neliečiamybę, tai ne savo nau-dai, kaip Simaitis stengiasi l-rodyti, bet todėl kad konstitu-cija galima keisti tik laisvame krašte, bet ne tremtyje, kaip ir tautos himnų ir valstybės vėliavų.

K. Vaitiekūnas

LRS niekuomet vyriausybę nesudarinėjo ir ateity nesudarinės. Mūsų tvirta pažūra yra šį, kaip jau minėjau, vy-riausybės sudarymas priklauso išimtinaj krašto kompeten-cijai. Jeigu vyriausybės sudary-mo reikalas atsirastų tokiu me-tu, kada kraštas dar nebūtų laisvas, ar negalima būtų su juo susisiekti, tokiu atveju vy-riausybės sudarymas priklausytų Lietuvos Resp. pilnatei-siams atstovams užsieny, Lie-vo diplomatams. Tik jie gali pasakyti, kada ir kokia vyriausybė tremtyje gali būti suda-ryta.

Tiek pat griežtai norėčiau užprotestuoti, esą LRS nori užimti VLIKO vietą. Lietuvoje laisvinimo darbas labai platus ir LRS turi jame savo vietą ir savo uždavinius. Kiek dėl lie-tuvių politinio bei visuomeni-ngo gyvenimo tremtyje, tai LRS šiuo metu yra susirūpinusi tik vienu klausimu — klau-simui —visų lietuviškų jėgų dar-nia santarve: šiuo klausimu LRS yra ir visuomet bus labai aktyvi, nes bet kuri nesantarvė kenkia krašto reikalams. Džiugu, kad Mažosios Lietuvos Taryba pagaliau tapo priimta į Vykdomąją Tarybą. Tačiau tai yra tik pirmas mažas žingsnis lietuviškos vienybės keliu. Kad vienybė būtų visuotinė, tikra, stipri ir atitiktų krašto reikalavimus, reikalinga pada-ryti dar daug žingsnių ir žy-mial didesnių.

— Kokia Tamstos nuomonė, dėl esamos lietuviškos vieny-bės tremtyje Lietuvos laisvimo reikaluose.

— Manau, kad jos visai nėra, bent nėra tokios, kuri at-itiktų laisvinimo uždavinių rei-kaavimus: Esama vienybė pri-lyginčiau tuščiai statinei, kuri darinama keičia didelį triukš-mą. Kelias į vienybę yra tik vienas — demokratija. Sutin-ku, kad būti demokratų yra tiek pat sunku, kaip pvz., vi-suomenę būti mandagių. Tam reikalingas geras išauklėjimas. Demokrato pagrindiniai pri-valumai — pagarba kitam, tolerancija, kompromisas.

Tai, ką aš matau ir stebiu, negalėčiau pavadinti kitaip, kaip Kolektyvius „vienos“ partijos bloko diktatūra. Deja, bet kuri diktatūra turi savjė ir imo ir pūvimo sėklą. Tad ar nevertėtų iš naujo peržiūrėti pagrindus tų laisvinimo orga-nų, kuriuos sukūrėme prieš septynerius metus, kad juos daugiau priderintume šiuo dienų lietuvių kovos ir tremties reikalavimams? Ar ypač tu partijų centrai, kurių Lietuvoje visai nebuvo, ar buvo — teismo uždaryti, ar kurių amžius tesiekė vos kelis mėnesius, pasit-raukė iš Lietuvos prieš septy-nerius metus ir čia tremtyje vėl atgiję, vis dar yra tais vie-ninteliais, kurie įgallai atsto-vauji ir atstovauja kraštą? Ar gyvenimas krašte nuo jų pasi-traukimo dienos sustingio vie-toje? Jis nesustingio ir tremty-je. Ar tremtyje per septynerius metus nesusikūrė nei vie-nos didesnės visuomeninės or-ganizacijos, kurios atstovaus būtų tiek pat vertingas išlais-vinimo organo darbe? Kuo pvz., DBLS, tikrai demokratiškos organizacijos atstovaus iš Anglijos, kur Lietuviai nėra susikyrę partijomis, turėtų bū-ti blogas ar netinkamas? Tad argi ne metas būtų susirūpin-ti, kad Lietuvos išlaisvinimo organų bazė būtų praplesta, kad išėtų iš vien partinių ri-bų, kad jame dalyvautų ir ki-tos organizacijos, kad jų at-stovai būtų renkami, kad šis platesnės bazės išlaisvinimo organas galėtų išskirti mažą egzektatyvą, kuris būtų dvasio-je demokratiškas, ykelioj lankstus ir finansiskai pigus?

Pagalvokime kiekvienas apie šiuos klausimus ir raskime atitinkamą atsakymą. Po to, pamėginkime sukurti tikrąją lietuvišką vienybę. Sukūrę įsi-tinksimė, kad ji kaip tik bus ta, kuri atitiks krašto reikala-vimus.

Šio plataus demokratinio kelio grindime LRS aktyviai dalyvauja, dalyvaus ir toliau, nes gili ir plati lietuvių vieny-bė būtina krašto kovos sėkmim-gumui.

5 psl.

BŪKIT SVEIKI

Dr. S. Biežis

SPORTINĖS PABIROS

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. VACLOVAS PAPROCKAS VALANDOS:
1357 Bushwick Ave. 12:30 - 2
Ofiso tel. GLenmore 5-8094 6 - 8
Namų tel. GLenmore 3-4445 ir susitarus
(važiuoti Jamaica line iki Sekmadieniai uždaryta
Chauncey St.).

DR. TADAS SAVICKAS VALANDOS:
1390 East 31st Street 1 - 2 popiet
(kampus Avenue N) 6 - 8 vakare
ir susitarus
Ofiso tel. ESplanade. 7-1135
Butų tel. TAYlor 7-8231

PETER GUSTAITIS, Jr., M. D. VALANDOS:
87-20 85th Street 2 - 3 popiet
Woodhaven, L. I. N. Y. 6 - 8 vakare
Ketvirtadieniai ir šventadi-
nikai susitarus
Tel. Virginia 9-6125

DR. BLADAS K. VENCIS VALANDOS:
(DANTŲ GYDYTOJAS) 9 - 12 ryte
499 Grand Street 2 - 9 vakare
Penktadieniai uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų - Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA VALANDOS:
(DANTŲ GYDYTOJAS) 9 - 12 ryte
221 So. 4th Street 1 - 8 vakare
Penktadieniai uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

GERO GYVENIMO ĮTAKA SVEIKATAI

Gyvenant šiame moderniškame ir labai komplikuoame amžiuje, reikia turėti nemenkos ištirties ir nemažai energijos, nenorint bereikalingai pažeisti savo sveikatos. Yra aišku, kad, juo daugiau dėmesio skiriama sveikatai, tuo mažiau sergama, ir ir ilgiau gyvenama.

Prie dabartinės civilizacijos laimėjimų, gyvenimas turėtų ir galėtų būti mums visiems smagus ir malonus. Tačiau, deja, tik retesniais atsitikimais taip bent dalimi pasitaiko. Beveik drąsiai galime pareikšti, kad vyriausiasis kaltininkas dažnai esti materialinis išteklius.

Zmonės kažkaip jau nuo seniai yra iškėlę dolerį, kurį daugelis laiko ir vyriausiuoju gyvenimo tikslu. Tokie žmonės, o jų yra labai daug, pamiršę viską, geidžia kuo daugiausia dolerį, kurie vėliau, nelyginant už bausmę, pavergia ir juos pačius.

Panašiais atvejais dažniausiai ir labiausiai nukentima sveikata. Ir tai visiškai nenuostabu, nes vietoje rūpinimosi ja, visas žmogaus smegenų mechanizmas užimtas dolerio rūpesčiais. Prisižadavęs doleriu, vis dar stengiantis juos didinti, taupoma, gyvenama didžiau-

siame skurde, pusbadžiu. Teisingai čia patarė sako, kad doleris pasidaro tikroju žmogžudiu. Tokių atsitikimų yra daug, net labai daug. Tuo tarpu žmonės, rimtai pagalvoję, galėtų priėti išvados, jog ne doleris, bet sveikata žmogui atneša didžiausią palaimą.

Taupydami dolerius, savo noru vargdami, žmonės yra priversti gyventi skurde. Esant panašioje padėtyje, prisieina visko pergyventi: maistas esti neįsivaizduojamas, tokio organizmas reikalauja, drabužis ne pagal sezoną, o ir gyvenamasis butas neatitinka sveikatos reikalavimų. Čia yra tikra bėda ir net tragedija, kad gamtos pertekliuje žmonės turi skursti.

Aišku, šituo atveju, negalima tikėtis sveikatos gerbūvio, ir iš tikrųjų jo tenai nėra. Čia jau nedaug ką tepagerinis medicinos pažanga, sveikatingumo organizacijos, naudingi ir praktiški patarimai, nes išteklių neleidžia tuo visu pasinaudoti, nors žmogus ir pats žinotų ir mokėtų, kaip elgtis. Čia tegalėtų padėti tik bendras ekonominis pertvarkymas, kad kiekvienas pilietis gyventų žmoniškai pilna to žodižio prasme. To žmonija privalo siekti bedromis pastangomis, nes galimybių šitam gyvenimui yra. Žinoma, čia nekalbama apie tuos žmones, kurie sunkiai gyvena ne šykštus tautis juos didinti, taupoma, gyvenama didžiau-

Po vasaros atostogų lietuviai futbolininkai praėjo penkadienio vakare turėjo pirmasias rungtynes ir, deja, abu lietuviški vienetai pralaimėjo stipresniems grafams. Pirmoji vienuolikė pralaimėjo 4-2 (0-0) gi antroji 2-0. Pirmųjų vienuolikių susitikimas buvo tikrai įdomus. Apdairi, gyva ir kieta taisyklės neperžengianti, kova nuo pirmosios minutės suintrygavo žiūrovus, kurie iki pat baigiminio teisėjo svilpuko buvo lyg įelektrinti. Pirmasis pus laikis baigėsi be pasekmės, nors lietuviai ir turėjo tinkamų progų. Antarame puslaikio Gražys iš puikaus Jegerio padavimo įskėlė pirmą įvartį. Graikai nepasimetė ir pasekmę greit išlygino. Dar graikų džiūgavimui nespėjus nurimti, tas pats Gražys apgaulingu šūviu nuginkluoja gabų graikų vartininką. Mūšiški spaudžia prieš vartus, bet lemiamo šūvio nėra. Graikai keičia pasivertėjusias pasekmę ne tik išlygina, bet persveria net iki 4-2. Vieną kitą įvartį, mūsų vartininkas galėjo ir neišleisti. Saunūs lietuviai žiūrovai pasigėdo puolėjų šūvių, bet pakankamai pasisotino jų rekvamais.

Antrosios futbolo vienuolikių vartininkui Skobelkai padaryta apendicito operacija. Jo bičiuliai sportininkai linki greičiau pasveikti.

Lietuviai, dirbą Domino cukraus fabrike, energingam sporto bičiuliui Gražiniui, padovanojo futbolo vienuolikių net du kamuolius. Šis gražus sporto remėju žygis tebūna pavyzdžiu ir kitoms žmonėms, kur didesnis lietuvių būrys yra susisijęs.

Rugsėjo 3 d. (Labor Day) lietuvių futbolo aikštėje mūšiški susitikimai su stipria New Yorko lenku Warszawa komanda. Tikėjimės, kad čia

Kaip skruzdės statosi tiltus. Skruzdės sugeba keltis per upelius ir kitokiais būdais. Pavyzdžiui, skruzdės plaukia be jokių įrankių. Jos susikabina viena į kita, silpnosios laikosi krašte. Iš šimtų tūkstančių skruzdžių pasidaro rutulys, kuris vandeny nesęsta. Skruzdės plaukia tol, kol jas vanduo išneša į krantą. Žinoma, daug jų ir perigeria, bet dar daugiau išplaukia gyvų.

Skruzdės moka ir tiltus statyti. Amerikos keliautojai daug kartų yra matę, kaip skruzdės darosi tiltus. Pirmiausia jos ieško iš upės kranto medžio, kurio šakos būtų nusvirusios į antrą krantą. Suradamos tokį medį, lipa į jį, ir šaka nuo šakos persikrausina per upę. O jeigu tokio medžio neranda, sugalvoja kitą būdą persikelti per upelį. Skruzdės lipa į bet kuri, krante augantį medį, kabinasi viena į kita ir leidžiasi žemyn. Tuo būdu susidaro skruzdžių grandinė. Ši grandinė nusileidžia į vandenį. Vanduo neša ją į antrą upės krantą, tenai skruzdės susikabina į žolę ir išlipa į sausumą. Bet paleisti viena kitos dar nepaleidžia, laikosi, kaip ir laikytis. Ši grandinė eina viena paskui kita visos skruzdės ir tuo pat būdu panašiai, kaip tiltu, pereina per upę.

J. Miškinis

Ar kartais šie žiūriukai jums neprimena b a r o s u išsirikivusiais gėrikais?

PIRMOJI KELIONĖ APLINK ŽEMĖ

Jau dvi dešimtys metų kai apleidau savo gimtosios tėviškes nurytėjus klonius, žydingas pievas ir žaliuojančius laukus. Esu daug keliaavęs, daug matęs, daug pergyvenęs, daug kraštų aplankęs.

Paskutiniojo karo praužiusi audra nubloškė mane iš šiurės į Pietų ašigali, į Ugnies žemę, į Magelaną, į Punta Arenos miestą.

Kuriems teko mokytis geografijos ir istorijos, gerai žino, kur randasi Pietų Amerika ir Magelano sąsiauris. Visi žino, kad Pietų Amerika buvo atrasta Kristoforo Kolumbo 1492 metais, o Magelano sąsiauris 1520, Magelanas įvykdė Kolumbo svajone: pasiekti rytų Indijos salas, važiuojant ne į rytus, bet į vakarus ir papildyti Juan Diaz de Solis kelionių tikslą, kuris pasiekė tik Rio de la Plata pakrantes ir kur: jis, mėginamas išlipti į krantą, buvo nukautas drauge su aštuoniomis savo draugais tenyčių kaulininkų vilyčiomis.

Hermandas Magelanas pasiekė ko taip atstingai ieškojo jo pirmtakas: susisiekimą tarp dviejų didžiuliu vandenynų — Atlanto ir Ramiojo (pirmasis buvo vadinamas Pietų Jūra).

Hermandas Magelanas buvo portugalų kilmės. Jis jau buvo pagarsėjęs savo kelionėmis į rytų Indijos salas, plaukdamas Afrikos pakrantėmis. Nesutarus su savosios tėvynės valdžia, pasisūlė tarnauti Ispanijos karaliumi ir surasti, ko jie troško: naujų kelių į Pietų Jūrą, Indijos salas. Karolis V, kurs tuo metu valdė Ispaniją, pavedė jam penkis laivus ir 1519 metais jis išplaukė iš San Lucar, sekdamas taip traigiškai žuvusio Soliso pėdsakais. Kelionė buvo pavojinga ir pilna visokių kliūčių. Jūrininkai, nežinodami, koks likimas jų laukia, sukilo prieš savo vadą Magelaną, reikalaudami grįžti atgal į Ispaniją. Bet Magelanas nebuvo žmogus, kurį galėjo paveikti kliūtys. Jis griežtai nubaudė pasipriešinusius jo planams. Kai kuriuos išakė iš mėsni tiesiog jūron ir tęsė savo kelionę vis labiau ir labiau pietų link.

1520 m. lapkričio 1 dieną atsidūrė taip lengkomo ir taip trokštamo sąsiaurio akivaldoje. Tos dienos vardu ji ir pavadinu — Visų šventųjų sąsiauriu. Juo plaukdamas išvydo

pietų pusėje didžiausius ugnimies liepsnojančius laužus. Nakties metu tas vaizdas darė įspūdį, tarsi ta žemė degtų. Dėl to jis ją ir pavadino UGNIES ŽEME. O aš dar mažas būdamas, mokydamais geografijos, ypač išsivaidutęs vedamas, maniau, kad juo labiau i pietus, tuo labiau yra karštesnis oras, o pagal pačią žemės galę — tai grynai ugnis. Ir apsirikau. Ten gi būta laukinių žmonių, kurie nuolat kūrė kaip mūsų senovės valdītės, ugnį, tik ne dievų garbel, bet kad apsigintų nuo šalčio. Ugnies žemėje, iš tikrųjų, yra ne šilta, bet šalta, nes ji randasi netoli pietinio ašigali.

Kelionė naujuoju sąsiauriu truko 27 dienas. Du Magelano vadovaujama laivų paklydo ir kaž kur dingo kanalo labirintuose. Likusiai jis pasiekė tuomet taip vadinamąją Pietų Jūrą, kuri tuo metu buvo ramli, tarsi miegantį pasakų karalaitę. Dėl to jis ją ir pavadino Ramiuoju Vandenynu. Kelionė per tas vandenų platybes buvo tikra avantiūra. Magelano vadovaujamoje laivuose kilo itartina tyła, vėliau panika ir nusivylimas. Valgio atsargos išsibaigė ir sugedo turimas gėlus vanduo. Kovodami su alkū, troškuli ir įvairiomis ligomis, pagaliau pasiekė Ladrones Marianas salą ir kiek vėliau Filipinus. Vienoje tų salų Magelanas, sužeistas kovoje su tos šalies laukiniais, mirė. Ekspedicija tęsė vienintėliu likusiu Viktorijos laivu, Sebastian Eleano. Perplaukę Indijos vandenyną, apuko aplink Afriką ir 1522 m. rugsėjį iškilmingai išplaukė į San Lucar uostą, iš kurio ir buvo išplaukę. Iš penkių laivų ir 265 jūreivių grįžo tik vienas laivas ir 17 žmonių. Tai buvo pirmoji kelionė apie pasaulį ir atstaus kelias į rytų Indijos trintingas salas ir praktiška irodytas žemės apvalumas.

6 psl.

BAKTERIJŲ PASAULIS

Bakterijos — mažiausi organizmai iš vių gyvų būtybių. Jas galima matyti tik pro labai didinamus mikroskopus. Jų kūnas susitvystas, visai paprastai: jis susideda iš visai mažos dalelės protoplazmos, kuri iš viršaus pridengta plona plėvele. Jos minta tik patiekiamomis maistingomis medžiagomis.

Bakterijos, kad ir labai mažos, vis dėlto gamtoje labai žymų vaidmenį vaidina. Visų pirma organinių medžiagų puvimas pareina nuo bakterijų. Patekusios ir gyvulių ir augalų lavonus, jos minta tomis organinėmis medžiagomis, iš kurių yra susidėję tie lavonai, ir visdamos skaldo tas medžiagas, kitaip sakant — jas pūdo. Vadinasi, jei nebūtų bakterijų, tai niekas ir neotūt. Bet tada augalų ir gyvulių lavonai po mirties pasilikę, netrukus nuklotu visa žeme, ir augalams žeme, nebūtų vietos kur augti. Jie turėtų žūti, o kartu su jais žūtu ir žmonės ir gyvuliai, nes jie nebeturėtų kuo misti. Tai gi bakterijos, pūdydamos daiktus, valo žemę nuo negyvėlių ir tuo būdu paruošia vietos naujai gyvybei. Ardydamos organines medžiagas ir versdamos jas oru, vandeniu ir žeme, bakterijos įgalina naujus

DVI IDOMIAUSIOS KNYGOS

SIRDIES RŪMAI — visai nepaprastas naujas romanas, kuriame aprašoma viena Amerikos lietuvių šeima, ypač jų dukte, kuri vaikščioja su savo gydytoju širdies rūmuose... ir kas toliau atsitinka, skaitytojas pats ras, romanas skaitydamas. Knyga turi 450 puslapių, iliustruota, labai gražiai išleista, o jos kaina tik 4 doleriai. Persiuntimo išlaidas apmokame.

SLIUPTARNIAI — pirmutinė tokia teisinga, atvira, idomi ir stambi knyga apie Amerikos lietuvių tautinį ir kultūrinį atgimimą, apie jų sunkumus, vargus, kančias ir kovas dėl lietuviybės ir geršenio, švietesnio rytojau. Knyga turi 652 puslapius, iliustruota, labai gražiai išleista, jos kaina tik 3 doleriai! Persiuntimo išlaidas apmokame.

ABIDVI knygos sykin tik už 6 dolerius! Rašykite: DR. ALG. MARGERIS, 3325 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

Dr. S. Černovas
Kraujo ir Odos ligos
223 SECOND AVENUE,
Room 14
Tel. GR. 7-7697

JONAS PATAŠIUS
Ziedai, laikrodžiai, jų taisyimas, kosmetika ir religiniai dalykai.
307 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

Chroniškos Ligos
Nervų, odos, skilvių, inkstų, puslės, bendras nusilpimas, nugarakaulio negalavimai, latakai Penicilin — visi modernus išvirkštimai
Venų išsiplėtimai gydomi be skausmo ir mokslineis metodais
X RAY
Konsultacija \$3.00
Vaistai.
Dr. Burton Davis
415 Lexington Avenue,
Cor. 43rd St. New York City
Pirm. treč. ir pentad. 9:30-2 val.
ir 4:00—6:30 val. Šešt. 9:30 iki 1 val. p. p.
Sekm. ir švent. 10 iki 12 v. diena
Uždaryta antr. ir ketvirtadieniai.

JONAS SUTKAITIS, Laikrodininkas.
Parduodami nauji ir taisyti bei atnaujinti seni laikrodžiai.
449 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

JOHN'S TAVERN
JOHN SAUKUS, Sav.
217 Avenue B
Bayonne, N. J.
Tel.: 3-4138

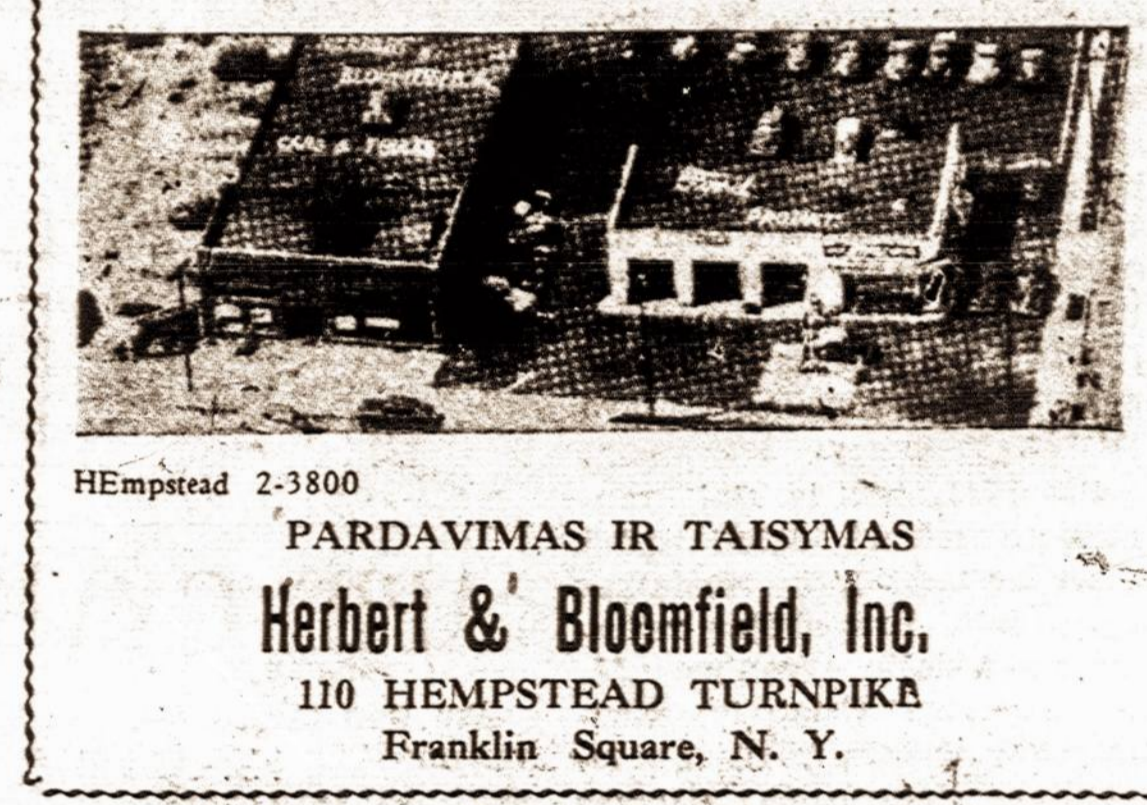
STANLEY'S CAFE
702 W. LOMBARD STREET
BALTIMORE 1, MD.
Lietuviška užėiga, salė parengimams — vestuvėms, krikštynoms, šermentims, gimtadienams
Jaukios patalpos, mandagus patarnavimas.
Čia mielai renkasi lietuvių

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Deginė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

BROADWAY RESTAURANT
Geras maistas, įvairūs gėrimai
Charles G. Sliokas, Sav.
(Daugiau, kaip 20 m. buvęs draudimo agentas)
154 East Main Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 3-9766

LIETUVIŠKA UŽEIGA
J. GUTAUSKAS, Sav.
Įvairūs gėrimai, pirmos rūšies virtuvė
201-203 E. Chapel Street
New Haven, Conn.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Laidotuvių Direktoriat
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.
Tel.: 5-9229

HEmpstead 2-3800

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
Herbert & Bloomfield, Inc.
110 HEMPSTEAD TURNPIKE
Franklin Square, N. Y.

MĖSOS KRAUTUVĖ
J. MIRONAS, Sav. CH. AIMONTAS, Vedėjas
Mūsų firma be vardo, už tai mūsų prekės turi gerą vardą.
340 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-4329

Kas nori gero poilsio, tyro kalnų oro ir šviežio, skanaus maisto, tevažiuoja atostogų tik į —
MENDERIŲ FARMA
Kambarius užsisakykite iš anksto.
ONA MENDERIENE
BOX 51, WHITE SULPHUR SPRINGS, N. Y.
Tel. Liberty 520, M 2

ALBERTS BALDU
KRAUTUVĖ
ALBERT ELICE, Sav. Isteigta 1920 m.
Didžiausias įvairių baldų išpardavimas
Miegamųjų ir gyvenamųjų kambarių baldai. Valgomųjų kambarių baldai ir kiti rakandai.
DABAR NUPIGINTA NUO 20% IKI 30%
Geros rūšys. Priėmamos kainos. Pilnas patarnavimas.
246-48-50-52-54-56 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV. 7-4387

REZISTENCIJA IR ITUŽIMAS

(Atkelta iš 4 psl.)

3. Nėra nei vieno fakto, kad tie asmenys būtų vaidinę herojus (nors galėjo...) ar būtų rūpinęsi, kad kas tik apie juos plačiau girdėtų. Juos pradėjo labai savotiškai garsinti Pfallingeno politiniai rezistentai, kartais anonimiškai, bet ne kartą su pavardėmis. Tai buvo daugiau nei apgallėtinas būdas...

4. Nėra davinčių, kad jie būtų ieškoję visuomenėje kokių "kreditų" ar dėkingumo, nors šapokinio stiliaus šmeižtų jie gavę apšėli ir, kaip matome, tebegauja. Jie niekur nėra viešai teisėnesi, nors buvo ir viešai puolami. Jie tvirtino ir tvirtina, kad ne tai dabar svarbu ir kad tai nesiderina su rezistentu charakteriu. Šmeižtais ar "kova už garbę" Lietuvos neišvaduos, bet šmeižtais ir rimto darbo nesutrukdys.

5. Nepasiekus bendro ir nuosirdaus visų iš krašto nurodytų asmenų susitarimo, nuo VLAK delegatūros išstėjimo jo atstovas buvo priverstas atsakyti. Kiekvienam buvo prašoma apie reikalą ir prasmę, bet niekas nebuvo agituojamasis, juo labiau niekas "viliojamas," ir juo labiau jokias "blizgučiai," nes buvo galima pasiūlyti ne blizgučių, o tik sunkią pareigą kuri kartais galėjo pareikalauti tokios menkutes aukos, kaip nuosava gyvybė.

6. BDPS Užsienio Delegatūra buvo suorganizuota, jos atstovas ir kiti asmenys lengviau pasiekė susitarimo, gal to, kad tai buvo ne politinės, partinės ar "valstybinės" paskirties institucija, bet grynai rezistentinės kovos ir informacijos reikalus. Delegatūra leido biuletinį, kur teikė tuo-

met naujų ir svarbių žinių apie tikrąją padėtį Lietuvoje. Kas norėjo jomis naudotis, tuomet naudingai pasinaudojo politinei propagandai bei diplomatinei akcijai. Delegatūra statė sau vieną iš uždavinių mūsų tremtinių ir išveiktosios dėmesį, kad be sunkios kovos greito grįžimo į Lietuvą nebūna galima sulaukti, kad reikla daugiau atkreipti dėmesį į Tėvynės kovotojų padėtį bei valią, kad nereikėtų skubėti ir lengvai spręsti užsienyje Lietuvos valstybines problemas, nesikarščiuoti dėl eziliinės vyriausybės, nesirungyti dėl pirmenybių ir t. Tarp kitko, tas buvo daroma, žinant krašto rezistentų nuotaikas ir pageidavimą. Be to, buvo rūpinamasi suteikti apčiuopiamos pagalbos krašto rezistencijai, nepasitenkinant, kad Lietuvos vadavimui užsienyje surenkamos aukos būtų ir išleidžiamos užsienyje. Delegatūrai kai kuriuos savo uždavinius pavyko įvykdyti, nors mūsų politinių tremties grupių opinija pradžioje buvo tam nepalanki, o vėliau kairiosios padarė stačią paradoksišką zigzagą. Bet svarbiau buvo reikalas, o ne polemika. Svarbiau, buvo, kad krašto rezistencijos primatas įgytų tinkamą vietą, o ne garbė, ar prestižo igijimas, ar šventas savo firmos laikymas. Ne tiek svarbu, kas kokią uždavinį atlieka, kiek svarbu, kad iš viso kas nors jį atliktų. Kai Elta perėmė tolesni Delegatūroje esamos medžiagos skelbimą, buvo galima džiaugtis, nes tai plačiau sklido ir tam ten buvo daugiau visuomeniškų lėšų, kurių Delegatūrai labai trūko.

(Bus daugiau)

"IS DŪMINĖS LUSNĖLĖS"

K. B. Kraučiuono jumoristinių eilių knyga. Dėl žingėdumo, skaityk ją: Kas išėjo iš dūminės lusnėlės? Joje rasi žmogaus didėle ambiciją, nepasilikti diuose, bet kilti į šviesą, ir siekti to ko nebuvo galima. — Skaitydamas, prisiminsi Lietuvą, — nusispyšys — iš Amerikos lietuvių gyvenimo šioje šalyje. Knyga \$1.00. Rašykite autoriui visuomet šiuo adresu:

K. B. Kraučiuonas,
Daynard Drive,
Canton, Conn.

Davenport 6-0259

RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Viena gražiausių užiegių

Brooklyne ir apytinkoje
WARWICK INN, Inc.
Edward & Aldona Polk,
Sav.

BARAS IR RESTORANAS
Ivairiausi gėrimai
LIETUVIŠKA NUOTAIKA
2836 FULTON STREET,
Brooklyn 7, N. Y.
TAYLOR 7-9852

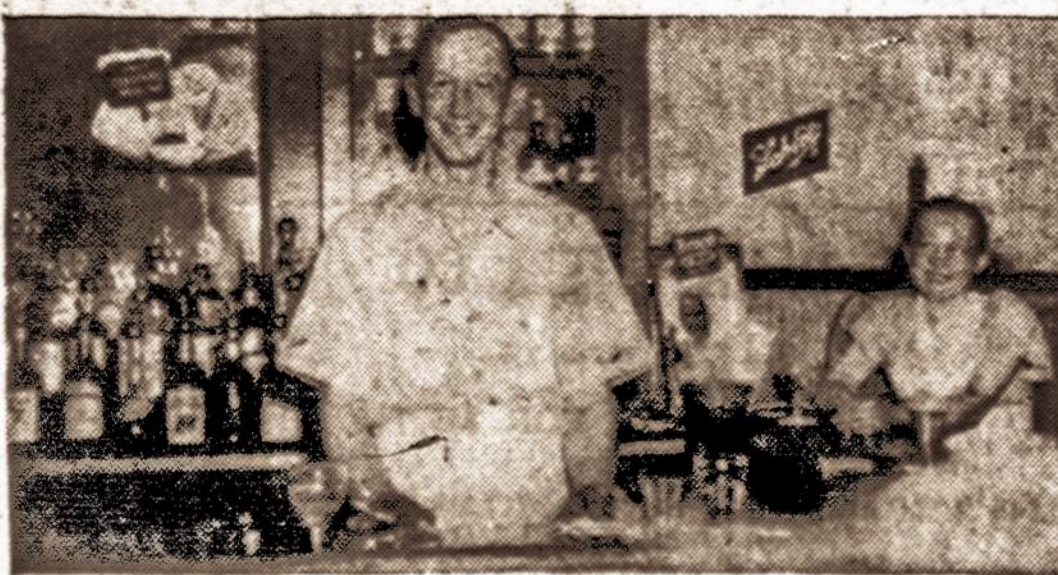
Generalinis dažymo kontraktorius

STANLEY PETRASH

Pataisymo — pertaisymo darbai

SENIAUSIAS LIETUVIŲ DAŽYMO KONTRAKTORIUS
9432 111th STREET, RICHMOND HILL, N. Y.
Tel. Virginia 9-6354

LEONA'S BAR & RESTAURANT

LEONA IR JUOZAS PETRAICIAI, Sav.
341 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVERGREEN 4-9414

7 psl.

Lietuviai advokatai

STEP. BRIEDIS, Jr.
197 Havemeyer St.,
Tel. EVERGREEN 7-9394
BROOKLYN 11, N. Y.

CL. A. VOKET-VOKIETAITIS
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEWTOWN 9-5972

ANT. J. WESLAN
(Vizlanskas)
16 Court St. Brooklyn, N. Y.
Tel. MAIN 5-1260

WILLIAM J. DRAKE

(Dragūnās)
ADVOKATAS
85-03 WAREHAM PLACE,
Jamaica Estates 3, N. Y.
Tel. JAMAICA 3-7722

DeKALB TAVERN

VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

JOSEPH VASTUNAS

Real Estate & Insurance
Paskolos namams
1008 Gates Avenue
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-7285

MAISTAS

QUALITY MEAT MARKET
Pirmos rūšies mėsa.
Priimami užsakymai vestuvėms ir kitokioms puotoms.
Savininkai:
Gr. Shimanskas,
Ch. Mitchell

483 GRAND STREET,
Brooklyn 11, N. Y.
EV. 8-4608

DEGTINĖS KRAUTUVĖ

(Ray's Liquor Store)
Didelis įvairių rūšių degtinės ir vyno pasirinkimas.
Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai
103-55 LEFFERTS BLVD.
RISHMOND HILL, N. Y.
Virginia 3-3544

AJARŲ ŠAKNYS

Ajarų šaknys gelbsti nuo vidurių užkietėjimo, geras priemonė, geras vaikas skilvi, padeda pašalinti dieglius, nereikalingus plivo gausius, paskatina neveikliuosius kūno organus ir taip pat naudinga mažakraujams. Mokslininkai sako, kad ajarų šaknys turi šių mineralų: sulfuro, fosforo ir potasio. Vieni šie mineralai reikalingi žmogaus organizmui. Ajarus galima gerti kaip arbatą, taip pat naudinga juos kramtyti ir selles ryti. Ajarų šaknys \$2.50 svaras. Mažiau perkant, 6 uncijos už \$1.00.

ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

GERIAUSIS INSURANCE IR REAL ESTATE

Patarnavimas po
ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

JUOZAS GINKUS, VEDEJAS
SESTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
IS WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 4-9293

Jau 10. metų, kai visi klauso
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
radijo valandų,
kurios yra transliuojamos šeštadieniais nuo 4,45 iki 5,30 valandos iš stoties WEVD (1330 kcl. — 5000 W).
Direktorius Jokūbas J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. Waverly 6-3325.

Tel. Virginia 9-3112
PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVA. WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

VYTAUTAS BELECKAS, savininkas
BARAS, RESTORANAS, DIDELĖ SALĖ SUSIRINKIMAMS
VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PUOTOMS
VISI KVIEČIAMI ATsilANKYTI
1883 MADISON STREET, BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie First Ave. stoties) (RIDGEWOOD)
Tel. EV. 2-9586

MALONĖ VIETA SUSITIKTI PO DARBO
RESTORANAS IR BARAS
Ivairūs gėrymai ir užkandžiai
Savininkas — mūsų tautietis GEORGE RACHUN
MORGAN AVE. ir HARRISON PLACE, BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: HY 7-9758

JOSEPH LACHOWICZ
BARAS IR RESTORANAS
SILTI VALGIAI IR IVAIRŲS GERIMAI
Kampas Bedford Ave. ir No. 4th St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EV. 4-8325

B. J. SCHEGAUS
REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia Lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įstaiga Brooklyne
Visada visiems sąžiningai patarnaujama.
195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVERGREEN 7-1241.

Telefonas: EVERGREEN 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

Paminklai
JOS. BERMEL INC.
H. H. ALTHOFF, Pres.
PAVYZDŽIAI IR ĮSTAIGA
PRIEŠAIS NAUJUS VARTUS Į SV. JONO KAPINES
Kampe Metropolitan ir 8-th Street (Dry Harbor Road)
MIDDLE VILLAGE, QUEENS COUNTY, N. Y.
Tel. Davenport 6-2393 Davenport 6-2633

The GLEN RESTAURANT

Puikiausi valgiai pietums ir vakarienei. Įvairios rūšies žuvis. Paruošiami užsakymai išsinesimui
DIDELIS VYNO IR LIKIERIŲ PASIRINKIMAS
Salė parengimams ir susirinkimams
98 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.
kampas DeKalb Ave. (Prie pat Wagner Kino Teatro).
Telefonas: EV. 2-9118

RESTORANAS IR BARAS
Ivairūs gėrymai ir valgiai
LIETUVIS VIREJAS, LIETUVIS BARTENDERIS
31 So. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV. 4-8719

COOPER RESTAURANT
BAR & GRILL
FRANK MILAS ir JOHN L. RIMSA
Savininkai
101 Cooper Street, Brooklyn, N. Y.
(Evergreen Ave. kampas)

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNNINEMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVERGREEN 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Karys ir Alvina Buvidai
Vienas iš gražiausių kabaretų miestė. Geriausias rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilimams. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiais.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERGREEN 4-8802

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVERGREEN 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERGREEN 7-4335 Kopolyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRONAS-BALTON,
Direktorius, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEWTON 9-4464

SHALINS FUNERAL HOME
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopolyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
Kopolyčia Laidotuvėms NOTARY PUBLIC

ANTANAS J. POLAKAS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Tel. EVERGREEN 7-8479
151 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

F. Lisauskas, žinomas vietos biznierių, džiaugiasi sulaukęs dukters, kurią jam rūpiūčio 14 d. padovanojo jo žmona Marta. Dukra, kuri gimė 9 svarū, pakrikštyta Carol Ann vardu.

Apolonija Jočienė, žinomo Maspetho veikėjo Prano Jočio žmona, kuri neseniai buvo sužeista, tebėra gydytojo priežiūroje, bet sėkmingai sveiksta namie.

Albinas Kulys, vienybičio Alfonso Kullo sūnus, kuris A. Jaskoje turi didelę vištų farmą, šiomis dienomis atvyksta aplankyti namiškių. Pakeliui Albinas aplankys seserį, kuri gyvena San Diego, Cal.

A. Dvarigis, ligametis mūsų laikraščio skaitytojas, neseniai lankėsi pas savo gimines Kanadoje.

F. Urbonavičius, Stasio ir Petronėlės Urbonavičių sūnus, rugpiūčio 14 d. pašauktas armijos tarnybai.

Silv. Ruzgis, mūsų laikraščio skaitytojas iš Edgewater, N. J., su žmona buvo atvykę į biznierių pikniką, įvykusi praeitą sekmadienį Klasčiaus parke, Maspethe.

Stasys Mikša iš Gerardsville, Pa. su žmona lankėsi pas savo sūnų, žinomą vietos biznierių Kazį Mikšą-Mitchell ir ta proga dalyvavo biznierių piknike.

K. B. Kraučius, neseniai išleides savo eilų "Iš dūminės išnešė" rinkinį, netrukus išvyksta kelioms savaitėms į Amsterdamą, Rochesterį, Chicago, Detroitą ir Clevelandą.

A. Matulis su žmona ir dukra, Zinienė su dukra, Povilauskienė ir šalaviejiene lankėsi pas Spycius, kurie New Port, L. I. turi didžiulį restoraną.

S. Andruševičienė, Vienybės skaitytoja, savo atostogas praleido Atlantic City, N. J.

Kun. J. Misius, Dangun Zengimo Lietuvos parapijos klebonas Pittsburghe, neseniai minėjo savo 40 m. kunigystės sukaktį.

Rita Stankevičienė, 50 m. amžiaus, Richmond Grocery Company stelgėjo, velionio Kl. Steponavičiaus duktė, mirė rugpiūčio 10 d. Philadelphiaje.

Jonas Grinius visuomenės veikėjas, daugelį metų turėjęs laikrodžių, žiedų ir kitokių brangenybių krautuvę Philadelphiaje, neseniai tą biznį perleido savo švogeriiui Vytauti Karaliui, o pats su žmona apsigyveno ūkyje.

P. K. Vaičiūnas, Montelo Coal Co. prezidentas, dalyvavo anglių prekybos vedėjų suvažiavime, kuris įvyko Washington, D. C.

Vladas Višeikis, ikišiol dirbęs Margučio redakcijoje ir vadovavęs jo radijo programoms, kaip pranešama iš Chicagos, iš tų pareigų paštraukęs.

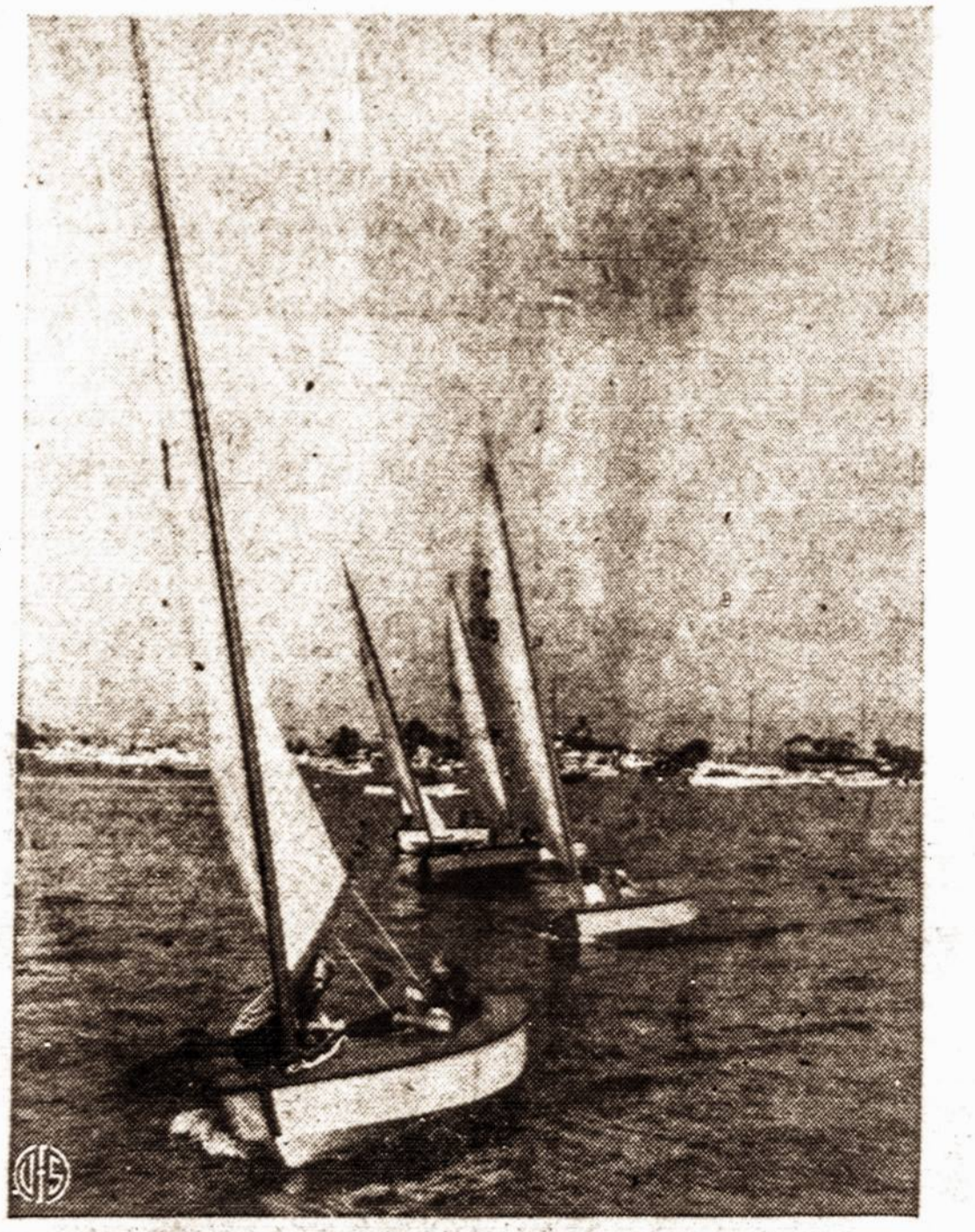
Aldona Šlepetytė, Kauno Valstybinio Teatro balerina, prieš pusmetį atvykusi iš Prancūzijos, neseniai iš Detroito persikėlė gyventi į New Yorką. Čia jau kelis kartus pasirodė televizijos programoje ir žada įsteigti savo baletų studiją.

Antanas Grigaliūnas, Vienybės skaitytojas, rugpiūčio 23 d. minėjo šioje šalyje įsikūrimo dviejų metų sukaktį. Puotą įvyko Stony Brook Lodge, Stony Brook, L. I. Dalyvavo ir brooklinitės Alice Karvelienė, Antanina Povilauskienė, Emilija Šalaviejiene ir Ona Skaisgirytė.

Dr. Leopoldas Buivydas ilgį gyvenęs Marylando valstybėje, dabar persikėlė į Brooklyną.

La Vanda, senas Vienybės skaitytojas, svečiavosi Clevelande ir grįždamas atsiėmė Brooklynne paviešėti clevelandietį savo gimnaitį Vinčą Balandą.

8 psl.

Kai būtinai laiveliai išplaukia lenktynėms...

Išardę raudonųjų lizdą Lindene

LINDEN, N. J. — Rugpiūčio 19 dieną Lindeno, Elizabetho ir Newarko bei apylinkės lietuviai, daugumoje tremtiniai, pirmą kartą Lindene supikėtavo amerikoniškųjų stalinių Sietyno choro ir LDS jungtinį pikniką. Nuo pat dvyliktos valandos tvarkinga piketo linija žingsniavo iki 6-tai val. vakaro. Daug raudonųjų ar jų suviliotų žmonių pamatę piketą, grįžo atgal. Kitą vietą ėję į pikniką, išjungė į pikieto eilę. Kiekvieną, einantį į pikniką, maloniai sveikino ir kvietė į Stalino rojų raudonasis poli-trukas. Deja, Amerikos stalincai ir jo saldius žodelius atsakinėjo keiksmiais. Jų pyktis palengva kilo ir tik policijos dėka nelisūčiojo užpuolimą. Piketuotojus jie skundė poli-cijai ir parko pirmininkui reikalavo patiekti pikietininkų sarašą, girdi, paduosią teismui už pikniko ardamą ir nuostolius. Bet nei keiksmiais, nei šantažu jie nieko nelaimėjo. Piketas pasibaigė 6-tai val. vakare gražiu laimėjimu. Raudonųjų lizdas Lindene buvo išardytas. T. B.

NEW YORKO IR APYLINKĖS CHORAMS

Papildant jau buvusius spaudoje pranešimus apie ruošiamą Vyčių ir Kunigų Vienybės rugsėjo 9 d. 4 val. po pietų sv. Patrick'o Katedroje, New Yorke, Lietuvos Krikšto ir Bažnytinės provincijos 700 metų sukakties minėjimą, šiuo dar prašau painformuoti visuomenę bei New Yorko apylinkės ir Newarko vyskupijos lietuvių parapijų choristus bei jų vadovus, kad rugpiūčio 18 d. minėtų Komisijų nutarimu, prelatas J. Balkūnas pranešė, jog esu kviečiamas ir įgaliojamas organizuoti bei vadovauti šiose iškilinėse lietuvišką giedojimą. Bus giedama su minia liaudiškai: sopranams ir tenorams vedant, altams ir bosams pritariant) Pulkim ant kelių, Garbinkime Sv. Sakramenta, Lietuvos ir Amerikos himnų—isonu. Jungtinis choras giedos: Marija — Sasnausko ir Apsaugok Aukščiausias taip

pat Sasnausko. Jungt. chorui norėčiau suburti iš New Yorko apylinkės šiuos chorų: Sv. Jurgio parapijos chora, vedamą p. Brundzės, Angelų Karalienės parapijos chora, vedamą p. Pr. Dulkės, Atsimainymo parapijos chora, vedamą p. A. Vismino, Apreiškimo parapijos chora, vedamą p. Sako, Aušros parapijos chora, kurio vadovo nežinau ir Operetės chora vedamą p. Liuberskio. Šiu šitalis chorais norėčiau padaryti bendrą repeticiją rugsėjo 5 d. 8 val. Apreiškimo parapijos salėje. Gaidas choristams atsėju.

Iš Newarko vyskupijos norėčiau suburti ir jungtinį chorą: Bayonnės Sv. Mykolo parapijos chora, vedamą p. A. Jakubcionio, Patersono Sv. Kazimiero parapijos chora, vedamą p. Justo, Newarko Sv. Trejybės parapijos chora, vedamą Bernoto, Harrisono Sopolingos Dievo Motinos parapijos chora, vedamą p. A. Kačanausko chora, Lindeno lietuvių tremtinių chora, vedamą p. J. Cižausko ir savo paties Elizabetho Sv. Petro ir Povilo parapijos chora, Newarko vyskupijos choristams repeticijos nebus. Jiems gaidos bus atsiųstos. Bendrai su minia giedamų giesmių tekstai bus atspausdinti programose.

J. Žilėvičius

Rūtos ansamblio iškyla į Atlantą

Rugpiūčio 19 d. Lietuvos Prisiriminimų radijo valandėlės direktoriaus Jokūbo Stuko iniciatyva buvo surengta didelė iškyla visiems Rūtos ansamblio menininkams į Seaside Heights, N. J.

Bus vykstama automobiliais ir diena pasitaikė labai saulėta. Ilgą kelią galą skambėjo lietuviškos dainos garsai ir taip buvo pasiekta Atlanto vandenynas.

Gražiai iškylautojus priėmė Zallai kurie leido naudotis jų vila ir visą laiką globoji. Dainos mylėtojai, atsilygindami, davė gražų ir įdomų lietuviškos dainos koncertą šeimininkams ir jų svečiams, beatstogaujantiems jų viloje. Visiems buvo linksma ir praleista daug gražių valandėlių okeano bangose.

O ypatingai ta diena bus atmintina Rūtos radijo ansamblio techniniam vedėjui Liudui Stukui, kuris šventė 20-ą gimimo dieną. Choro dirigentas Algirdas Kačanauskas jį gražiai pasveikino ir palinkėjo lietuvių kultūros darbe daug sėkmės senosios lietuvių atelvių kartos gražiai išaugintam lietuviui patriotui jo gyvenimo pavarasyje.

Diena prabėgo labai greitai, esant toli nuo kasdieninių rūpesčių ir kelionė į namus buvo palydėta aukštai pakilusio mėnulio spinduliais. D. PIKIETUOS KOMUNISTŲ PIKNIKA LINDENE Mums praneša, kad šių metų rugsėjo antrą dieną įvyksiantį Lindeno, N. J. komunistų pikniką lietuviai patriotai rengiasi pikietuoti. Sumanytojai kviečia apylinkės lietuvius prie šio pikieto prisidėti.

ATSIŪSTA PAMINĖTI Jurgis Savickis Raudoni Batakai, novelės. Išleido Gabija 1951 m. 134 psl., kaina \$1.50.

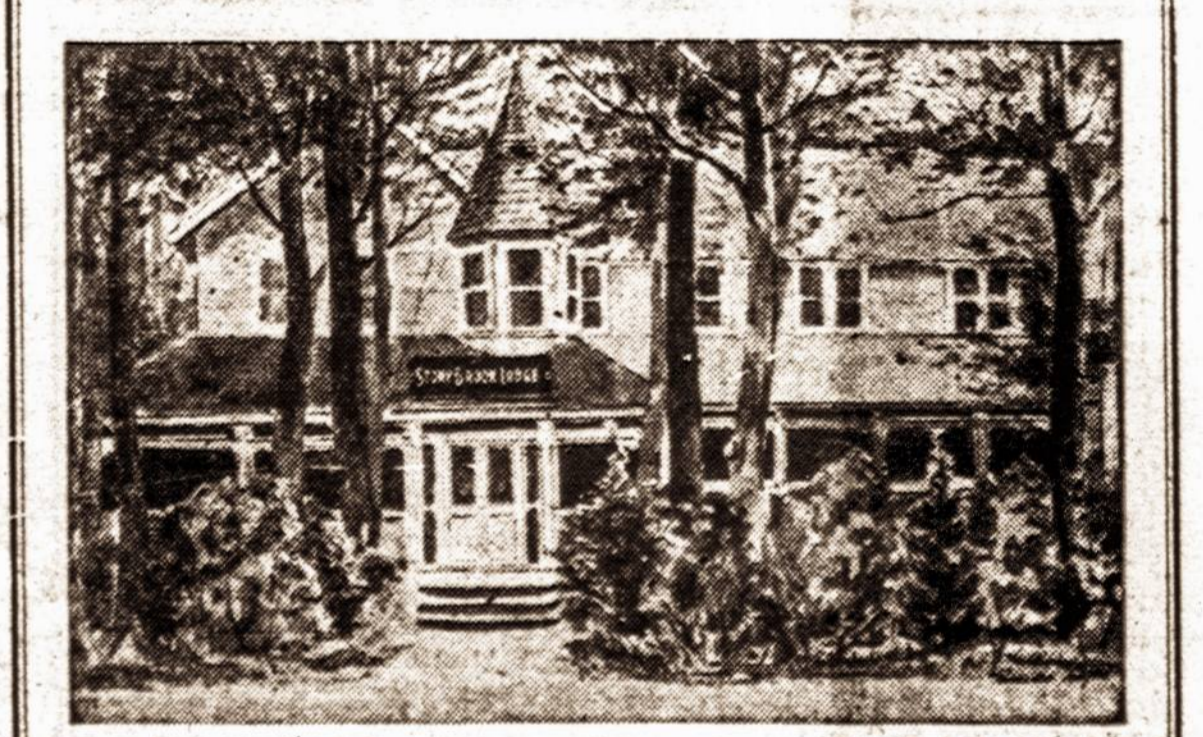
Biznierių piknike buvo daug publikos

Praeitą sekmadienį Klasčiaus parke Maspethe įvykęs tradicinis biznierių piknikas buvo tikrai sėkmingas. Publikos buvo pilnas parkas. Daug žmonių į pikniką buvo atvykę net iš kitų miestų. Tuojau po pietų visi stalai parke buvo užimti ir apkrauti maistu bei gėrimais. Kai kurie biznieriai, kaip pavyzdžiui, Simankas ir Mitchell su savo draugais, turėjo net po dvejus stalus. Salėje taip pat buvo pilna jauni-mo, kuris šoko iki vėlaus vakaro.

Šio pikniko šeimininkas Petras Lisauskas nepamiršo ir mažametius. Jiems netrukėjo įvairių žaidimų — kontestų ir t. t. Vakare, sutemus, jauni-mui ir šlaip publikai parke buvo rodomi įvairūs kino paveiks-lai. Taigi, visais atžvilgiais piknikas buvo įdomus. Kreditas už tai priklauso vietos anglių biznieriui, lietuviškos radijo programos direktoriui Petru Lisauskui.

Bilietai į pikniką buvo dalinami nemokamai. Tokius pik-nikus, kuriuos publika lei-džiama nemokamai, Chicagoje lietuvių biznierių jau seniai rengia. Šiuo atveju Petras Lisauskas čia yra pionierius. V.

STONY BROOK LODGE

Quaker Path & Mount Grey Rd. Stony Brook, Long Island

Vedėja PR. LAPIENĖ Kam patinka gamta — grynas oras, medžiai ir jūra, — kviečiamas atstogas praleisti Stony Brook Lodge, lietuvių vasarvietė. Viešbučio kambariai su visais moderniškais patogumais. Sveikas ir įvairus maistas. Mėgstantiems skaityti čia pat didelė knygų biblioteka. Kainos pernykštės: vienam asm. savaitė nuo \$40.; dviem kambari nuo \$70.; vienam asm. parai nuo \$7. Valkams pusė kainos, bet jie priimami tik su tėvais. Birželyje ir nuo rugsėjo 10 žymi nuolaida. DĖI rezervacijų rašykite MRS. LAPE, STONY BROOK, N. Y. Telefonai: Stony Brook 8-R arba Stony Brook 586.

SUSISIEKIMAS: Traukiniu iš New York'o imti Pennsylvania stoty Long Island traukinį einantį į Port Jefferson (dažnai jį reikia pakeisti Jamaica stotyje. Pėsčiant į kitą Long Island traukinį einantį į Port Jefferson). Nuo Jamaica maždaug po valandos ir pusės keliomis išlipi Stony Brook stotelį, nuo kur takas už 35 c. priveža prie vasarvietės durų. Automobilium: iš New York'o važiuoti 25 kelių iki Smithtown, o nuo čia imti 25A ir juo važiuoti iki Stony Brook geležinkelio stotelis. Nuo čia, skiant Stony Brook Lodge iškabą, sukiti po kairei ir tiesiog važiuoti iki vasarvietės. (Viena malė kelio).

Jonas Česnius vėl kinoteatro biznyje

Vienybės skaitytojas Jonas Česnius, kaip jau buvo pranešta, vėl kinoteatro biznyje, kuris yra 743 Grand St., Brooklynne. Tai yra senas, jo paties įsteigtas biznis, žmonės, kurie šį biznį (Grand Theatre) turėjo, buvo, priversti išvykti į kitą miestą. Taigi, praeitą pavasarį Jonas Česnius su dukteria Emilija, po gana ilgos pertraukos, vėl sugrįžo į šį biznį. Mat, namas, kuriame teatras yra įrengtas, visą laiką priklausė Česniams.

Neseniai man teko aplankyti Česnių kinoteatrą ir, turiu pasakyti, jis yra įrengtas taip, kaip ir visi kiti tos rūšies teatrai New Yorke. Kasdien, nuo 1 v. p. iki 11 v. v. rodomos geros filmos. Biznis sekasi. Dabar teatrą lanko ir lietuviai, ypač naujakuriai, kurių tarpe yra ir Česniaus kaimynų iš Virbalio apylinkės. Aplamai, Česniai yra labai draugiški žmonės, daugelį tremtinių jie padėjo iškurti, gauti darbus ir t. t. Šiuo atveju ypač daug rūpestingumo yra parodžiusi Jono Česniaus duktė Emilija.

Vienybės skaitytojams mėgs tantiems lankyti kinoteatrus, patartina užsukti ir į Česnių Grand Theatre, kuriame, beje, telpa apie 800 žmonių. Kainos yra žemesnės, negu New Yorko kinoteatruose, o filmos — tos pačios.

J. Klevas.

CLUB ALLIANCE SEZONO ATIDARYMAS

New Yorko visuomenė plačiai žinomų biznierių Kazio ir Alvinos Buivyčių laikomas Club Alliance paskeibė rudens sezono atidarymą. Parengta graži programa. Tarp kitko dainuos pagarsėjęs dainininkas Bob Eberly, kuris anksčiau buvo solistas plačiai žinomoje Jimmy Dorsey'orkestre. Jis dainuos dabar visų mėgtamas dainas — "Zaliosios akys", "Serenade" ir "The Fleet is In".

Svečiai ypatingai mėgstama Crystal Cocktail Bar.

NAMAS PARDAVIMUI

Ridgewode prie MBT stoties, 16 šeimynų su moderniškais įrankiais, aliejaus šiluma, vienas butas tuščias ir galima gauti kitą butą, atleido prižiūrėtoja. Nuomos ir metus nuo \$5,000 iki \$6,000. Nuoma už butus galima pakelti. Lincoln Savings Banko mortgage 4% numokamas \$500 metams.

BENEDICT J. SCHEGAUS

195 Grand Street Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-1241

A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas Taiso įvairių formų visokių rūšių laikrodžius greit ir pigiai. 245 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

W. J. DOWNER

Pirmas lietuvis valstini-kas Amerikoje. 229 BEDFORD AVE., Brooklyn 11, N. Y.

Fasolino Memorials

Fank Fasolino, Sr., Savininkas Ernest Fasolino, Biznio vedėjas.

GAUNAMI ĮVAIRIAUSIO STILIAUS PAMINKLAI, MAUZOLIEJAI IR STATULOS.

Fasolino Memorial firma, kuri stato paminklus, Calvary, Mt. St. Mary ir visose kitose Long Island kapinėse, lietuviams yra žinoma daugiau, kaip 40 metų.

Darbas atliekamas artistiškai, sąžiningai ir prieinamomis kainomis.

Pasirinkimas neribotas. Tik reikia aplankyti Fasolino Memorials paminklų parodas...

DIRBTUVĖ IR PARODA: 79-12 METROPOLITAN AVE., MIDDLE VILLAGE, L. I.

Paminklų paroda: 66-86 80th STREET, MIDDLE VILLAGE, L. I.

CENTRALINIS OFISAS: 66-56 80th STREET, MIDDLE VILLAGE, L. I.

FASOLINO MEMORIALS

(PRIEŠ PAT SVENTO JONO KAPŲ VARTUS) DAVenport 6-1282

Lietuvos Vyčių Seimo ŠOKIAI

Grand Balroom Hotel New Yorker

JOE THOMAS orkestras

Penktadienį, Rugsėjo 7 d., 1951 9:00 — 1:00 val. Bilietai \$1.00

ALBRECHT & KOELBER MĖSOS URMO PARDAVIMAS

197 NORTH 6th ST., BROOKLYN 11, N. Y. EVergreen 8-6322

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūšės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas. Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslus baigęs Europoje.

128 E. 86th ST., NEW YORK CITY Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privaizuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

NEW PLAZA VIEŠBUTIS

Emilija Mikonienė, Savininkė MADISON & AMHERS AVE. MARGATE CITY, N. Y. Tel.: Atlantic City 2-5445

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.

Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO. Manufactures of FINE CLOTHES FOR MEN 1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y. GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

